

Observació, elaboració i experimentació d'elements de joc a l'escola bressol

racó de
recursos

nº 3

Ajuntament de Barcelona
Patronat Municipal de Guarderies

ice
Institut de Ciències de l'Educació
Universitat de Barcelona

**OBSERVACIÓ, ELABORACIÓ I
EXPERIMENTACIÓ D'ELEMENTS DE
JOC A L'ESCOLA BRESSOL**

Ajuntament de Barcelona
Patronat Municipal de Guarderies

ice
Institut de Ciències de l'Educació
Universitat de Barcelona

Col·lecció Racó de Recursos 3

OBSERVACIÓ, ELABORACIÓ I EXPERIMENTACIÓ D'ELEMENTS DE JOC A L'ESCOLA BRESSOL

Treball realitzat

per

JOSEP LLUÍS FENOY GARCÍA

ISABEL GARCÍA COMAS

PILAR GARRA MIRANDA

ANTÒNIA LÓPEZ MARTÍNEZ

ROSA PRADERAS ROCA

AURORA RIBAS MUNNÉ

ROSA VIDIELLA BADELL

PPU

Promociones Publicaciones Universitarias

- © Patronat Municipal de Guarderies
Ajuntament de Barcelona
ICE, Universitat de Barcelona
- © PPU. Promociones y Publicaciones Universitarias
Marqués de Campo Sagrado, 16. 08015 Barcelona.

Col·lecció Racó de Recursos 3

ISBN: 84-7685-068-X
Dipòsit Legal: B-6675-86

Imprimeix: Print-Color, S.A. (Barcelona)

Disseny coberta: Teresa Jordà

Desembre, 1986.

INDEX

Primera Part

INTRODUCCIÓ:	9
a) Presentació del treball	9
b) Elaboració dels elements	9
c) Criteris utilitzats	10
1 BALANCEIG	11
1.1. Barca	13
1.2. Barca gran	17
1.3. Gronxador	19
1.4. Ànec-balancí	23
1.5. Bressol	27
2 ESPAIS COMUNS	31
2.1. Cotxe	33
2.2. Cub	38
2.3. Tramvia-Jardinera	44
3 JOC DINÀMIC	47
3.1. Laberint	49
3.2. Peces d'espuma	51

Segona Part

INTRODUCCIÓ	57
1 RECERCA D'ELEMENTS EN DESÚS	58
2 PROPOSTA DE TRANSFORMACIÓ EN ELEMENTS DE JOC	59
2.1. <i>Pneumàtics</i>	59
2.1.1. Gronxador	60
2.1.2. Roda de Tractor i de Camió	63
2.1.3. Tren de pneumàtics	65
2.1.4. Roda per a desplaçar-se	68
2.2. <i>Caixes</i>	70
2.2.1. Poma-balancí	71
2.2.2. Tren de càrrega	73
2.2.3. Tricicle	75
2.3. <i>Mobiliari divers</i>	77
2.3.1. Gronxador pels petits	78
2.3.2. Gronxador doble	80
2.3.3. Tren de calaixos	82
2.3.4. Carretó	84
2.3.5. Carret ambulant	86
2.4. <i>Robes</i>	89
3 JUSTIFICACIÓ DE L'ELEMENT RESULTANT	91
APÈNDIX. EINES I MATERIALS QUE CAL PREVEURE	93
BIBLIOGRAFIA	95

PRIMERA
PART

INTRODUCCIÓ

A) PRESENTACIÓ DEL TREBALL

El grup de persones que ens proposàrem el treball que presentem coincidíem a estar relacionades amb el món de les escoles-bressol, en 4 ciutats diferents aquí a Catalunya, i en el fet que eren escoles-bressol semblants, tipus cooperativa en principi i municipal actualment.

La carència de pressupostos per a adquirir els materials que consideràvem necessaris ens ha fet desvetllar l'enginy, i així existeix, avui dia, una bona col·lecció d'elements de joc i d'experimentació, que seria bo que algú es dediqués a inventariar per a coneixement de tothom.

D'altra banda, endinsar-nos en el món dels nens petits ha estat una tasca apassionant i de descoberta d'una feina, plantejada en principi més com a resposta social: «lloc on estiguin els nens petits mentre els pares treballen», que no tant com a planteig pedagògic per als més menuts.

Aquest aprofundiment de tipus psicopedagògic del creixement i evolució de l'infant, l'hem fet a partir de cursos, seminaris, lectures, etc., i sobretot pel fet de treballar en equip, el que vol dir la discussió sistemàtica de la pròpia feina. Però els que han estat els nostres vertaders mestres han estat els mateixos nens. Veure'ls jugar, experimentar, comprovar, relacionar-se, etc., i reflexionar amb els altres educadors sobre aquestes observacions, ens ha portat a anar descobrint els veritables interessos dels nens i de quina forma podem incidir-hi.

L'eina principal per a treballar en aquesta etapa, pensem doncs que és l'observació del moment evolu-

tiu de cada nen, un profund respecte pel que li interessa observar, fer, viure, treballar, etc., i una resposta nostra proporcionant-li els elements que poden satisfer la seva recerca.

Si el nen se sent estimat, entès i respectat, es dedica a utilitzar i a entendre el món que l'envolta.

Arribats a aquí, és quan al nostre grup vàrem començar a analitzar els espais i els elements de jocs que hi havia als llocs on treballem i, a partir dels aspectes que creiem que elabora el nen, vàrem triar temes a discutir i a donar-hi resposta.

Enumerem a continuació alguns dels aspectes que entenem que elaboren els nens petits, a partir que aconsegueixen desplaçar-se per si mateixos:

- balancejar-se
- amagar-se
- crear territoris
- utilitzar l'espai i els elements amb tot el cos
- elements de desplaçament
- omplir i buidar
- elements de jocs simbòlics.

B) ELABORACIÓ DELS ELEMENTS

El segon propòsit del grup ha estat l'elaboració d'elements de jocs per nosaltres mateixos.

No es tracta solament de construir el que no hi ha al mercat, sinó d'experimentar nosaltres mateixos amb els materials, donant-los forma com construir els elements i observar-ne la utilització.

Aquesta ha estat la part a què hem dedicat més hores, i no tan sols amb la fi de fer els elements, sinó de comprovar que qualsevol persona podia realitzar aquesta feina.

Així doncs, creiem que aquest dossier pot ésser útil per a animar grups d'educadors, pares, i qui s'hi engresqui, a dedicar alguna estona a fer aquell element que no tenim a l'Escola i que serviria per a...

Pot ésser una experiència de convivència digna de ser viscuda.

Hi ha un tercer propòsit a remarcar: la utilització de materials o elements en desús.

Consisteix a utilitzar elements que s'han llençat i que recollim d'allí on els trobem. Un cop nets, afegint-hi peces suplementàries, pintant-los, etc., poden convertir-se igualment en elements de jocs.

En aquesta mateixa línia hi ha els elements de roba, ja que els hem fet amb trossos comprats amb tares, o bé sobrants.

- que siguin traslladables
- que siguin fàcilment netejables, que no hi hagi racons difícils
- que siguin harmoniosos de formes
- que siguin harmoniosos de colors
- que les formes no determinin massa el joc a fer-hi
- que no hipotequin tot l'espai.

Esperem, doncs, que aquest treball sigui l'inici o continuació per als que, com nosaltres, es plantegen la pedagogia a l'escola bressol.

C) CRITERIS UTILITZATS

Tant en plantejar-nos nous elements com en transformar-ne de vells, ens hem basat en els criteris que han anat apareixent a les nostres discussions:

- que donin resposta a aspectes dels enumerats abans
- que siguin forts, que durin
- que resultin el més econòmics possible
- que no hi hagi materials estel·losos
- que no hi hagi formes agressives

1 EL BALANCEIG

A partir de l'observació feta sobre el comportament dels nens petits, i de la discussió feta amb els companys professionals, ens sembla arribar a la següent hipòtesi:

- Entenem que en el procés de gestació, el nen creix en una situació d'una certa ingravidesa.
- Hi ha els seus moviments voluntaris (cames, braços, columna, peus, mans, cap) i hi ha també els moviments globals que fa, a partir del moviment de la mare.
- Un cop ha nascut, la resposta de l'adult a les seves primeres angoixes és de treure'l de la situació estàtica que té al llit i tenir-lo als braços, amb el lògic moviment de balanceig.
- Una altra forma de resposta dels adults és la de bressoleig, o de moviment del mateix llit, amb la qual cosa es comprova que el nen es tranquil·litza (ens preguntem si aquestes respostes que dóna l'adult són instintives o bé culturals).
- Volem fer referència a l'autosatisfacció que el nen excepcional (autista, psicòtic, etc.) es proporciona a partir de l'auto-balanceig.
- A mida que van creixent, apareixen en alguns nens moviments rítmics en moments d'ansietat o buscant l'inici del son.
- Amb tot el treball d'investigació que fa el nen a partir que es desplaça per si sol, entre el seu cos i el mitjà que l'envolta, volem destacar la recerca del balanceig, que entenem en dos sentits:

BALANCEIG COM A MITJA DE RELACIÓ

Li proporciona una distensió dels múscles, una sensació de benestar.

BALANCEIG COM A EXPERIMENTACIÓ DEL SEU EQUILIBRI

Per mitjà del moviment aprèn a estar en equilibri, a partir del domini dels seus múscles. Això li fa experimentar noves emocions i el porta al domini del propi cos, en l'espai.

VALORACIONS HIPOTÈTIQUES

Creiem que actualment hi ha dos fenòmens que fan que el nen petit rebi menys balanceig:

L'ACTITUD DELS ADULTS (pares, avis, educadors, etc.) és potser més distant, menys involucrats amb el propi cos. En molts casos no se'ls dóna el pit, hi ha fins i tot qui dóna el biberó amb el nen a la cadira (situacions extremes serien les hospitalàries, en què es deixa el biberó sobre el coixí).

També hi ha inseguretats per part dels adults respecte a la resposta d'agafar-los a coll, gronxar-los en balancí, cadira, etc., per por que «es malacostumin».

EN EL MOBILIARI ACTUAL DESTINAT ALS NENS PETITS no hi ha bressols; se'ls posa en cadiretes de plàstic rígid des de molt petits, els cotxets no tenen suspensió, etc.

EL BALANCEIG A L'ESCOLA BRESSOL

Entenem l'Escola Bressol com el lloc adequat perquè el nen petit faci el seu creixement integral de forma idònia, a partir d'unes respostes humanes i d'espai que li donin la seguretat i els mitjans que necessita.

Els espais que utilitza el nen a l'Escola Bressol li han de proporcionar tota mena de possibilitats d'investigació i de descoberta.

A les diferents escoles bressol que hem visitat hem observat que gairebé no existeixen elements que permetin la descoberta i experimentació del bressoleig.

Creiem que és un aspecte a plantejar-se entre els professionals dels equips, a fi d'enriquir els espais amb aquests mitjans.

Al grup ens hem plantejat algunes possibilitats, tant de material de desperdici com de nova creació, que us exposarem, tot i que creiem que el que cal, sobretot, és analitzar aquestes necessitats, respectar-les, oferir respostes als nens i estimular-los si cal, i, al mateix temps, observar la utilització dels mitjans que tenim, i crear-ne de nous.

LLISTAT D'ELEMENTS CONEGUTS DE BRESSOLEIG

Cavalls de fusta, *interior*
Cilindre d'espuma, *interior*
Bressol, *interior*

Trapezi, *exterior*
Balances
Balancí doble
Pilota gran
Rodes, penjades
Saltador
Escala de corda i fusta
Barca
Gronxador
Cabàs de manobra, penjat
Caixa de fruita, penjada

FITXA

Motivació:

Balanceig.

Construir elements de balanceig que permetin tant el balanceig que relaxi com el balanceig d'experimentació del propi equilibri.

Aprofitar material de desperdici.

PROPOSTA: *BARCA*.

Definició:

Caixa de fruita, de plàstic, amb suports als dos costats, fets d'aglomerat de fusta i collats a la mateixa caixa. Aquests suports cobreixen els laterals de la caixa; la base és arrodonida, i és el que produeix el balanceig.

Possibilitats de joc/aprenentatges

1. *Joc psicomotriu i d'exploració*

El nen s'hi posa a dins assegut i es gronxa de manera relaxada.

Dret a dalt de la barca, aconseguir un balanceig de moviments forts que l'obliguen a treballar l'equilibri.

Pujar, baixar, saltar, omplir, buidar, trasllat, resseguir les formes amb la mà.

Fa saltar la barca. Balanceja objectes.

2. *Joc simbòlic i centre d'interès*

Les barques, el mar, els peixos, els pescadors, viatjar.

3. *Joc relacional/afectiu*

Jugar-hi sol, no voler-hi ningú més, acceptar-ne d'altres, joc col·lectiu, acceptar-ne només una/un, simbolitzar, gronxar-se l'un a l'altre, agredir. Experimentar la por a perdre l'equilibri. Receca de la vivència d'aquesta emoció.

4. *Joc de comprensió de la realitat/intel·ligència*

Generalització conceptual, construcció d'imatges.

Adquisició de conceptes: dins-fora, dalt-baix, gronxar, estar-se quiet, moure's, equilibri, caure, empènyer. Conceptes relacionats amb el mar.

Enriquiment del vocabulari i estimulació dels sons que se'n deriva.

Comprovació de pesos i equilibris.

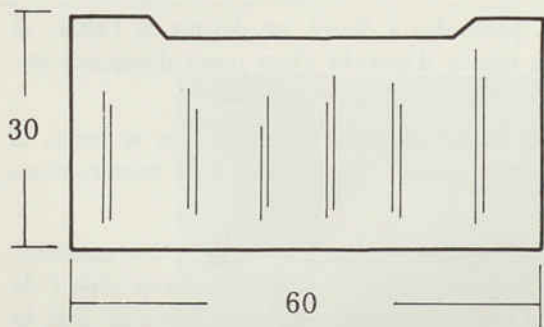

DESCRIPCIÓ DEL MATERIAL

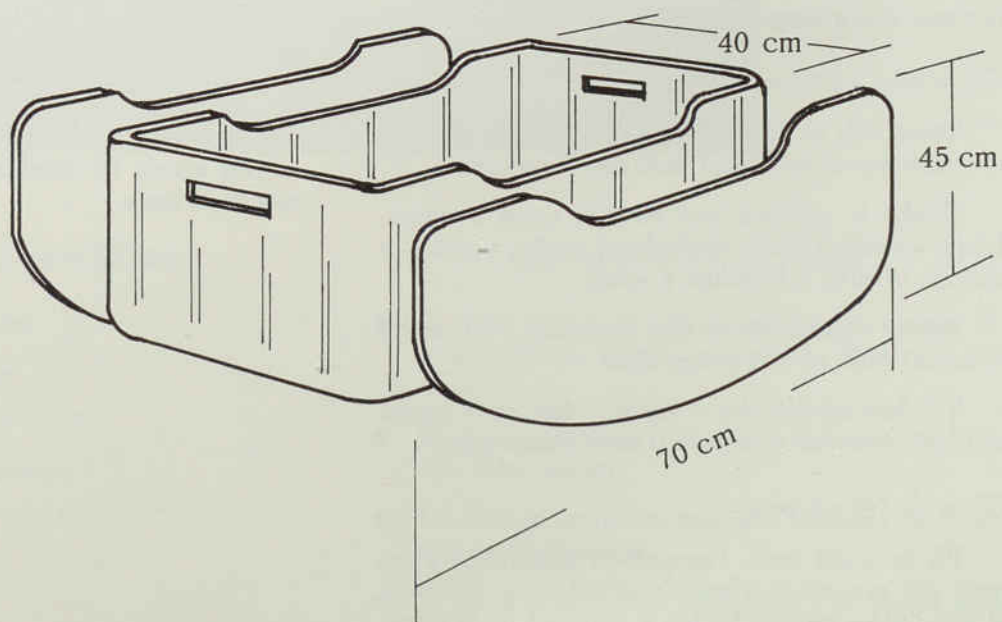
- 2 Taulers de 70×45 cm de 2 cm de gruix
- Visos d'aglomerat
- Caixa de plàstic de $60 \times 30 \times 40$ cm
- Pintura i segelladora

DESCRIPCIÓ DE LA FEINA

- Es retalla la silueta dels taulers de 70×45 cm.
- S'uneixen a la caixa, amb els visos d'aglomerat.
- S'hi posa una base de segelladora i es decora amb pintura.

Balanci amb caixa de fruita

OBSERVACIONS A LA BARCA FETES
A L'ESCOLA BRESSOL LINDA VISTA
DE CORNELLÀ (Barcelona)

Classe d'1 a 2 anys:

Quan l'han vista s'han quedat indiferents, els colors vius els han cridat l'atenció.

Al moment de posar-se dins la barca no s'han sentit segurs.

Des de fora fan moure la barca; fa molt de soroll cosa que els crida l'atenció, i cada vegada la mouen més fort. Si l'educador està al costat, els agrada molt pujar-hi, els has d'ajudar a entrar i a sortir. Es barallen molt per entrar-hi, pugen d'un a un; els altres nens estan al costat.

Utilitzen la barca per posar-hi a dins joguines de la classe fins a omplir-la.

Classe de 2 a 2½ anys:

Tenen més facilitat a entrar i sortir, però els costa una mica fer el moviment endavant i endarrera.

També la utilitzen per posar-hi coses a dintre. L'han agafada i l'han tombada al revés; s'enfilen a dalt de la caixa, i hi salten a sobre.

Moltes vegades des de fora comencen a fer moure la barca, però no s'hi posen dins.

S'hi han assegut dos a dintre i han estat jugant amb un conte; un el mirava, l'altre estava quiet.

Classe de 2½ a 3 anys:

Els ha cridat molt l'atenció; hi pugen d'un a un, però per gronxar-se s'han de donar molt d'impuls, ja que quan s'asseuen ho fan a un cantó de la caixa;

llavors els costa de tirar el cos endavant i endarrera.

S'han posat dos a dintre, un davant de l'altre; al cap d'una estona d'estar-hi s'han posat d'esquena per fer moure la barca, els ha anat més bé.

Sandra agafa una nina i la posa dins la barca, la tapa amb un llençol i des de fora la fa moure, canta cançons.

Moltes vegades agafen els contes i les construccions i s'hi posen dins. Els agrada estar-se dins i de cop fer un moviment brusco movent la barca del lloc, fa molt de soroll.

Juguen en grup, neden per terra, s'estiren a terra i fan veure que neden, un està sempre dins la barca.

Han arribat a posar-s'hi 3 nens a dintre, 2 de genolls i l'altre dret.

Han descobert que agenollant-se al mig i al costat es gronxen més fàcilment. Han arribat a fer entre 2 nens un balanceig molt agradable i compassat, a poc a poc.

Els agrada fer equilibris dintre, es posen drets al mig de la barca.

1.2. Barca gran

17

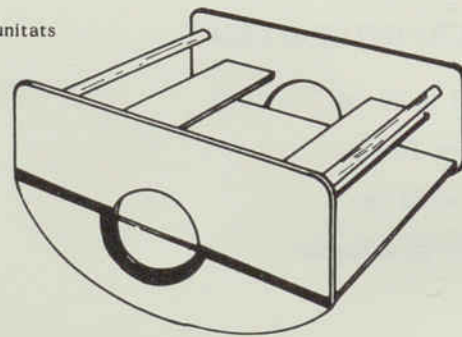
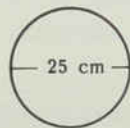
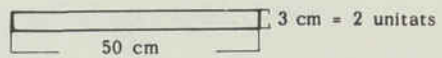
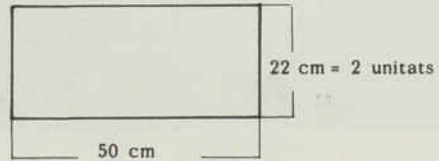
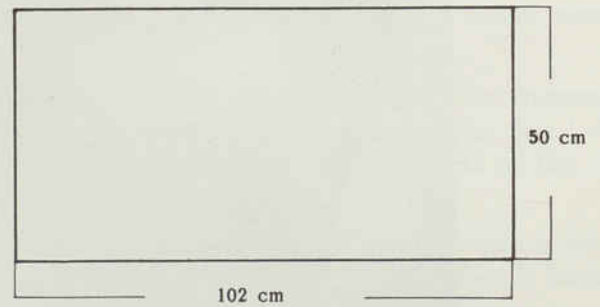
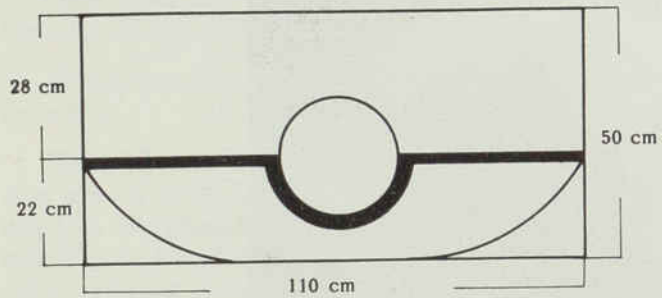
DESCRIPCIÓ DEL MATERIAL

- 2 taulers de 110×50 cm
- 1 tauler de 102×50 cm
- 2 taulers de 50×22 cm
- 2 barres de 30 cm de diàmetre
- Cola i puntes
- Segelladora i esmalt

DESCRIPCIÓ DE LA FEINA

- Es talla la silueta de barca als dos taulers de 110×50 cm, fent-hi un forat de 25 cm de diàmetre.
- S'uneixen, formant una caixa inclinada, amb la cola i les puntes.
- Les barres serveixen tant per agafar-se com per enfortir l'estructura.
- Es pinta la base amb segelladora i es decora amb pintura d'esmalt.

Barca

FITXA

Motivació:

Balanceig.

Construir elements de balanceig per als més petits.

PROPOSTA: GRONXADOR.

Definició:

Construcció amb tauler prim, folrat pels dos costats amb espuma d'un centímetre i després amb roba, de manera que aquesta funda es pot treure i posar a rentar. Té forma de sillonet, sense potes. Va proveït de cordes per a penjar-lo.

Al davant té una barra fixa, de fusta, que tanca el seient.

Possibilitats de joc/aprenentatges

1. *Joc psicomotriu i d'exploració*

Permet un balanceig suau i segur.

Per les formes arrodonides i toves, el tacte és agradable.

2. *Joc relacional/afectiu*

L'adult el balanceja, i acompanya aquest moviment amb sons o cançons.

Balanceig provocat per companys més grans.

Sensació d'acolliment.

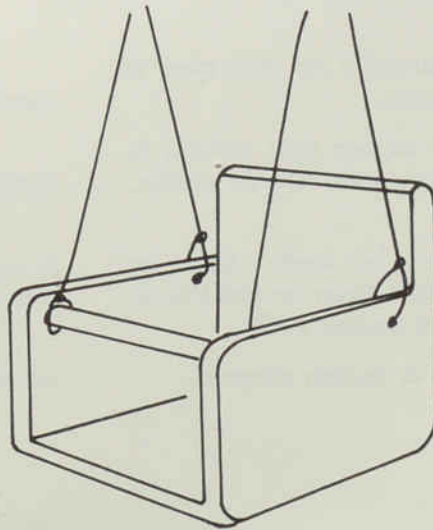
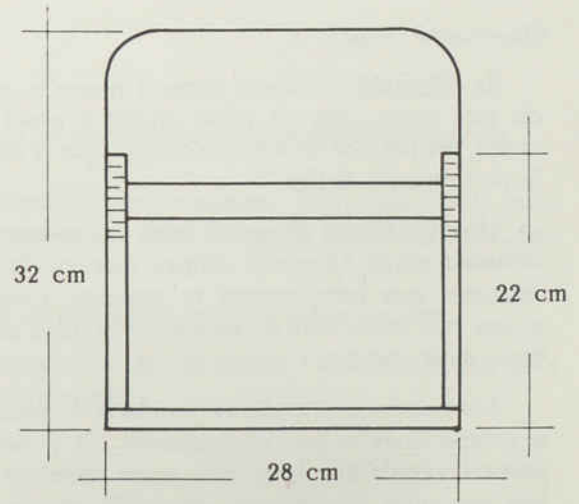
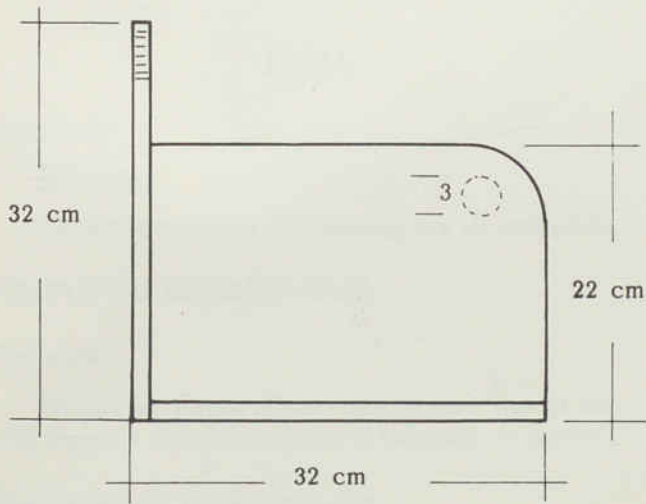
DESCRIPCIÓ DEL MATERIAL

- 2 fustes de 32 × 28 cm
- 2 fustes de 28 × 22 cm
- 1 barra de 30 mm × 28 cm
- Roba
- Esponja
- Cordes
- 2 anelles d'hamaca

DESCRIPCIÓ DE LA FEINA

- Es retallen tots els taulers de forma rectangular, i amb una serra s'arrodoneixen les puntes.
- S'encolen i claven els taulers per donar-los la forma de seient.
- La barra rodona té les funcions de subjecció del nen i d'enfortir l'estructura.
- Es folra amb espuma d'1 cm i es cus la roba de forma que la puguem treure per rentar
- Es lliga al sostre amb cordes de cotó i amb anelles d'hamaca.

Gronxador

OBSERVACIONS AL GRONXADOR PER A NENS
PETITS FETES A L'ESCOLA BRESSOL RALET,
DE BARCELONA

Observació tècnica:

És difícilós ficar-los a dintre i treure'ls, sobretot els més petits, que no saben ajudar a posar bé les cames, perquè s'ha de tenir en compte que la barra que fa de protecció és fixa.

Un cop a dintre els agrada molt i es troben segurs; demanen, els de 14 mesos, «aupa», que vol dir que els empenyis més fort; mentre es gronxen, i com més amunt van, posen cara de satisfacció i criden els altres nens, molt contents.

Anna, movent-se endavant i endarrera, demana que la moguis quan es para el gronxador. Té 9 mesos. La primera vegada que la hi vam posar semblava que li feia una mica de sensació, de por?; parada estava tranquil·la i cantava.

Jordi (6 mesos) està tranquil i riu molt quan el poses al gronxador i el gronxes.

Raúl (9 mesos), que és un nen molt nerviós, és capaç d'estar-s'hi força estona amb cara de satisfet, rient i relaxat.

Als pocs dies de tenir-lo ja han après a treure les cames, arronsant-les per ajudar a treure'ls; això s'ha de fer agafant-los per darrera, d'esquena a ells.

És relaxant, i a vegades es queden adormits.

FITXA

Motivació:

Balanceig.

Construir elements de balanceig per als més petits.

PROPOSTA: *ÀNEC-BALANÇÍ*.

Definició:

Balançí en forma d'ànec, que permet que el nen s'hi assegui a dins, aconseguint el balanceig en moure's.

Possibilitats de joc/aprenentages

1. *Joc psicomotriu i d'exploració*

El nen s'hi posa a dins assegut, i es gronxa lentament.

Si es posa dret, el balanceig és més ràpid, i haurà d'aguantar l'equilibri.

Si el nen és petit se l'asseu a dins, sempre que ja s'aguantí assegut en cadira, i se'l gronxa lentament, ja que té un balanceig suau.

Pujar, baixar, saltar, omplir, buidar, resseguir les formes amb la mà.

2. *Joc relacional-afectiu*

L'adult el balanceja i li canta cançons. Els companys el gronxen.

3. *Joc de comprensió de la realitat/intel·ligència*

Adquisició de conceptes: dins, fora, dalt, baix, gronxar, estar-se quiet, moure's, equilibri, caure, empenyer.

Joc d'imaginació: pujar a sobre un ànec.

Enriquiment del vocabulari i estimulació dels sons que se'n deriven.

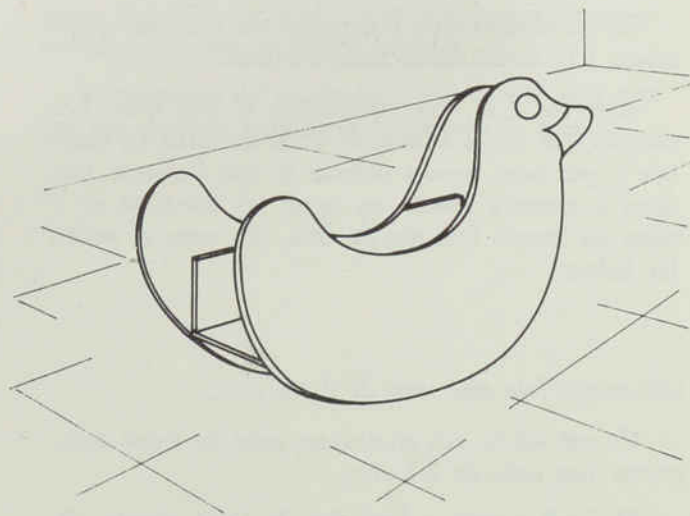
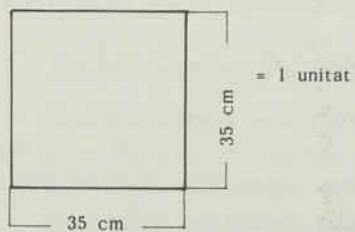
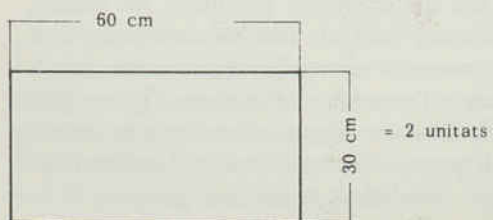
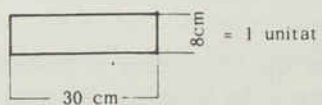
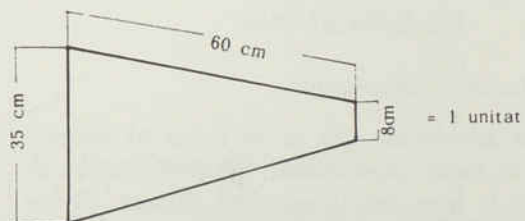
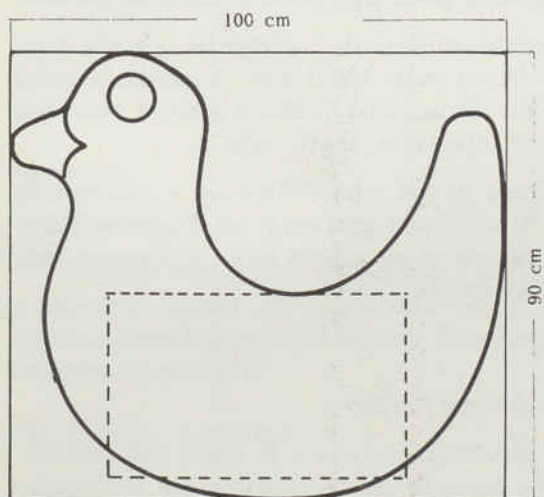

DESCRIPCIÓ DEL MATERIAL

- 2 taulers de 100×90 cm, 12 mm
- 2 taülers de 60×30 cm
- 1 tauler de 35×35 cm
- 1 tauler de 30×8 cm
- 1 tauler de $60 \times 35 \times 8$ cm amb forma de trapezi
- Cola i puntes. Segelladora i pintura.

DESCRIPCIÓ DE LA FEINA

- Es retallen les dues fustes de 100×90 cm amb la silueta de l'ànec.
- S'uneixen amb la base (tauler) amb forma de trapezi.
- Amb les dues fustes de 60×30 cm i les de 35×35 cm, clavades i encolades, es forma una caixa, la qual quedarà a l'interior de l'ànec.
- S'arrodoneixen els cantells amb paper de vidre.
- S'hi posa segelladora i es decora amb pintura.

Ànec-Balanci

OBSERVACIONS DE L'ÀNEC-BALANCI FETES A
L'ESCOLA BRESSOL EL CARGOL
DE BARCELONA

Crítica al disseny i construcció:

La forma arrodonida que es va donar al davant de la figura és massa pronunciada, l'objecte tendeix a descansar en la base per la part del darrera. Si hi sumem el pes d'un nen, s'inclina encara més cap a aquest punt.

Tot i la seva forma que possibilita el balanceig, és un objecte bastant segur. Se li hauria de donar un impuls molt fort (un adult), perquè donés la volta, bé endavant o bé endarrera, els dos poms col·locats a la base ho dificulten.

És un objecte molt voluminós per a segons quins espais, i fa molta remor quan s'utilitza.

Referent a la seva construcció té una falla. Les planxes que fan la silueta de l'oca no estan en simetria i, per tant, aquest defecte fa que l'objecte tendeixi a moure's envers un cantó (el dret); si se li dóna un impuls fort des de fora, dos nens el poden fer bolcar.

Observació feta amb nens de 2 a 4 anys:

Un nen sol no pot gronxar-se, aviat ho varen comprovar tres nens de 2-3 anys.

El Jordi s'asseu a l'interior de l'oca, s'agafa als costats i en Jesús i en Pol el balancegen, un dóna l'impuls des del bec i l'altre des de la cua. Hi van pujant tots tres seguint un ordre; no hi intervé l'adult en cap moment, s'ho fan sols i sense discutir-se.

Després d'una bona estona deixen de pujar-hi ells, i es dediquen a posar joguines al seient i les gronxen.

Ara són dues nenes de 3-4 anys les que s'hi gronxen; no deixen pujar ningú més, acaparant-la molta estona. De'ls demana que la deixin a altres nens, que estan parats, observant, al seu costat.

Tres nens de 3-4 anys: l'Alex seu a l'interior de l'oca, els altres dos el gronxen, i un d'aquests li diu: «Agafa't bé, que et gronxarem fort!» S'hi passen també una bona estona.

On es va destinar l'objecte:

L'oca la vàrem emplaçar a la classe dels més petits, però a causa de les possibilitats que té l'escola, pel que fa al seu desplaçament per entre les classes, pràcticament la varen utilitzar tots els nens (eren dies propers a les vacances i el nombre de nens era baix). Els va cridar molt l'atenció, i la majoria s'ho va passar molt bé. No obstant, alguns nens, un cop instal·lats, varen tenir por, pel seu moviment. Aquesta reacció tant la varen tenir nens petits com grans.

FITXA

Motivació:

Balanceig.

Construir elements de balanceig que permetin tant el balanceig relaxant com el d'experimentació del propi equilibri. Retrobament d'un element de balanceig pràcticament desaparegut.

PROPOSTA: *BRESSOL*.

Definició:

Construït amb peces de tauler, amb les bases de la capçalera i els peus arrodonides, cosa que permet el balanceig. Les mides ben pensades perquè hi càpi-ga un nen a dins. La capçalera i els peus tenen un forat, perquè els nens hi puguin entrar i sortir. Tombat es pot utilitzar com a taulell.

Possibilitats de joc/aprenentatges

1. *Joc psicomotriu i d'exploració*

El nen s'hi posa estirat i es gronxa. Entra i surt pel forat. Es tapa i es destapa. Amb el bressol tomat, entra pel forat, s'hi amaga, surt. S'enfila a sobre, salta.

Ressegueix les formes, omple, buida.

2. *Joc simbòlic i centre d'interès*

Bressolar-se, bressolar companys i nines. Imitar el son, tapar-se i destapar-se. Descansar-hi.

3. *Joc relacional/afectiu*

Estar-s'hi sol, no voler-hi ningú més, bressolar un company. Jocs afectius amb nines, ossets... Gronxar-se l'un a l'altre, agredir. Amagar-se d'un altre. Utilitzar el taulell per a jocs simbòlics.

4. *Joc de comprensió de la realitat/intel·ligència*

Generalització conceptual, construcció d'imatge, adquisició de conceptes: dins, fora, dalt, baix, gronxar, quiet, moure's, equilibri, caure, empènyer, bressolar, fer adormir, tapar, destapar, abrigar.

Enriquiment del vocabulari i estimulació dels sons que se'n deriven. Utilització de cançons de bressol.

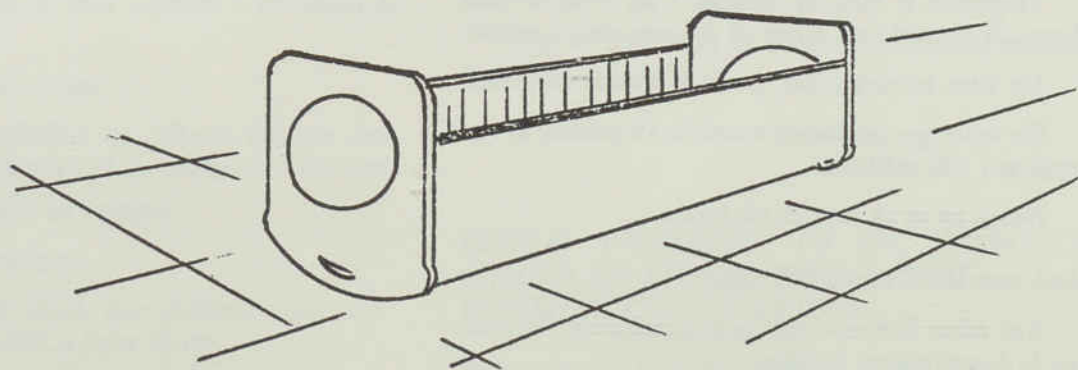
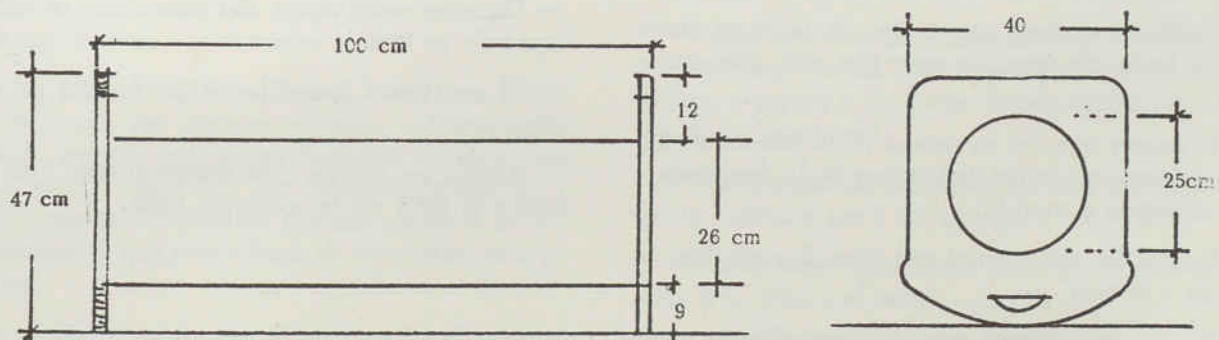
DESCRIPCIÓ DELS MATERIALS

- 2 taulers de 12 mm de 100×26 cm
- 2 taulers de 12 mm de 40×47 cm
- 1 tauler de 12 mm de 37×100 cm
- Cola i puntes
- Llistons de $1,5 \times 1,5$ cm
- Vernís

DESCRIPCIÓ DE LA FEINA

- Es tallen tots els taulers en forma rectangular.
- Es retalla la silueta i forats dels dos taulers de 47×40 cm.
- S'uneixen pel cantó tots els taulers amb cola, puntes i llistons.
- Quan està tot muntat, amb paper de vidre s'arrodoneixen els cantells i després s'envernissa.

Bressol

OBSERVACIONS FETES A L'ESCOLA BRESSOL
«BONS AMICS» DE MATARÓ (Barcelona)

Amb nens d'1-2 anys

Observacions del bressol (9 nens):

L'objecte va ésser deixat dins de la classe abans que hi fossin els nens. Va ésser vist amb gran curiositat.

El primer que s'hi va acostar el va balancejar. Altres, primer, van avisar l'educadora de la descoberta i s'hi acostaren a tocar-lo.

Una de les nenes buscà una nina, la posà dins, la gronxà i la tapà.

Un altre nen intentà posar-hi altres objectes, però la nena no li ho va deixar fer.

Uns altres s'hi van ajuntar i participaren en el balanceig.

Tragueren la nina, el matalàs, i un d'ells es posà dintre el bressol; els altres el balancejaren i caigué.

Un altre intentà pujar, però el bressol es tombà.

En veure que no podien mantenir l'equilibri, el van cagar i s'hi enfilaren.

Ningú no es va fixar en els forats.

Amb nens de 2-3 anys (19 nens):

Van rebre l'objecte amb gran entusiasme. Al principi hi hagué petites baralles.

Un grup de nens ha organitzat un joc amb el bressol. Hi van pujant per torns i es balancegen. Tots cauen.

Es fixen en el forat; hi passen el peu, els braços, però ningú no passa al seu través.

Li donen el tomb, hi pugen per torn i baixen saltant.

Un altra nen l'alça i s'hi posa dins; un altre el tapa amb un tros de roba.

El nen treu i amaga la mà pel forat, i els altres riuen.

Agafen els titelles i els donen al nen, i ell se'ls posa a la mà i els fa sortir pel forat.

2 ESPAIS COMUNS

Si pensem que l'Escola Bressol ha de ser el lloc on el nen pugui desenvolupar-se plenament, és molt important que pugui dominar tot l'espai, aconseguint un ambient en el qual trobi tota la seguretat, estabilitat i confiança que necessita, a partir dels elements i estímuls que li oferirà l'entorn.

A les diferents Escoles Bressol que hem visitat hem vist espais que són poc utilitzats; a vegades són espais de pas per anar d'una habitació a l'altra, per anar al pati... i no tenen cap funció específica, tot i que de vegades s'hi podrien col·locar elements de joc que oferirien al nen possibilitats de moviment, percepció i joc.

A través del moviment, el nen integra el seu pensament, i que la seva forma d'expressar-se constitueix la base de la seva personalitat a través d'aquest va assimilant tots els seus aprenentatges. Per això és important que aprofitem tots els elements possibles perquè porti a terme la seva activitat i necessitat de joc.

Com aprofitar aquests espais

Estudiant la possibilitat de col·locar objectes que possibilitin descobriments i el joc imaginatiu del nen.

Abans s'ha de tenir en compte:

- Si l'espai és de pas.
- Si és un espai comú, que s'utilitza quan plou i no es pot sortir a l'aire lliure.
- La situació d'aquest espai. Si hi ha portes, escales, etc.
- Metres quadrats de què disposem.

— Que no entorpeixi el pas.

Com han de ser aquests objectes o elements

Poden ser fets amb materials de desperdici que tinguin poca durada (caixes grans de cartró, sacs de plàstic o paper) o de llarga durada (caixes de fruita, mobles o estanteries...).

També elaborats expressament amb materials comprats, i pensats per a fer el objecte que volem.

S'ha de tenir en compte, però, que siguin agradables a la vista i al tacte.

L'objecte ha de tenir un valor estètic, per si mateix.

Ha d'oferir al nen possibilitats de creativitat i imaginació, i que a través d'ell es pugui expressar lliurement.

S'ha de tenir molt de compte que la seva manipulació no sigui perillosa.

LLISTAT D'ELEMENTS DE JOC CONEGUTS, SITUATS EN ESPAIS COMUNS, TANT INTERIORS COM EXTERIORS

Racons de joc simbòlic (botigues, caseta...)

Mirall

Carretons i caixes amb rodes

Bicicletes

Gronxadors

Cotxes amb pedals

Cordes

Espatlleres

Bancs

Amagatalls utilitzant robes o cortines

Laberint amb fustes

Cub amb forats, de diferents mides

Jocs de punteria

Tubs de formigó o plàstic

Rodes de cotxe i moto

Mitja lluna

Tobogan

FITXA

Motivació:

Espais comuns.

Enriquir els espais comuns amb elements que motivin i responguin a les necessitats d'activitat dels nens petits.

PROPOSTA: *COTXE ADOSSAT A LA PARET.*

Definició:

Silueta de fusta pintada, fixada a terra i a la paret, per mitjà d'un perfil de ferro, amb seients i altres elements aplicats: volant, timbre, botzina, caixeta amb botons.

Plafó a la part de la paret, amb silueta pintada, per a donar la impressió que el nen està dins d'un cotxe.

Possibilitats de joc/aprenentatges

1. *Joc psicomotriu i d'exploració*

A dos nivells del sòl, possibilita enfilar-se, resseguir les formes, treure el cap i braços, peus, pels forats, fer un circuit al seu voltant, seure a terra, omplir, buidar, tapar, amagar-se... Veure el moviment de les rodes, que roden.

2. *Joc simbòlic i centre d'interès*

Jugar a cotxes, autobús, conduir, circulació, semà-

for, urbà, conductor, passatgers, càrrega, mecànic. Imitar els moviments dels adults.

3. *Joc relacional/ afectiu*

Jugar-hi sol, no volent ningú més, acceptar-ne d'altres, joc col·lectiu, acceptar només un/una, simbolitzar relacions i situacions viscudes, atribuir-se papers determinats, fer-se respectar aquell paper, assumir papers imposats.

4. *Joc de comprensió de la realitat/intel·ligència*

Generalització conceptual, construcció d'imatge.

Adquisició de conceptes: dins-fora, dalt-baix, un, molt, poc, ple, buit.

Enriquiment del vocabulari i estimulació dels sons que se'n deriven.

DESCRIPCIÓ DEL MATERIAL

- Tauler aglomerat d'1,80 × 1 × 0,3 cm
- 2 pneumàtics de «vespa»
- Fusta d'1,75 × 0,50 cm, que serveix de tarima
- 2 fustes de 0,50 × 0,25 cm, i 8 de 0,20 cm, per a les potes dels seients

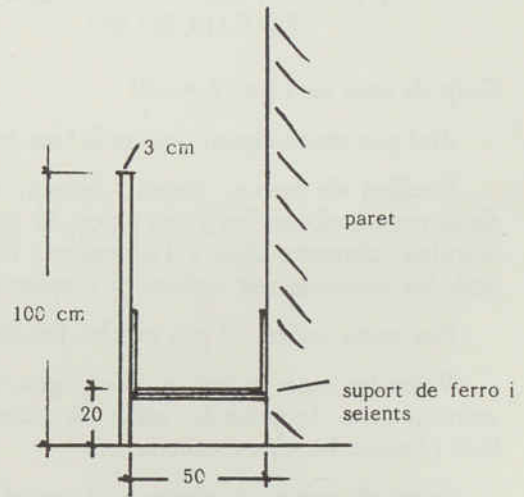
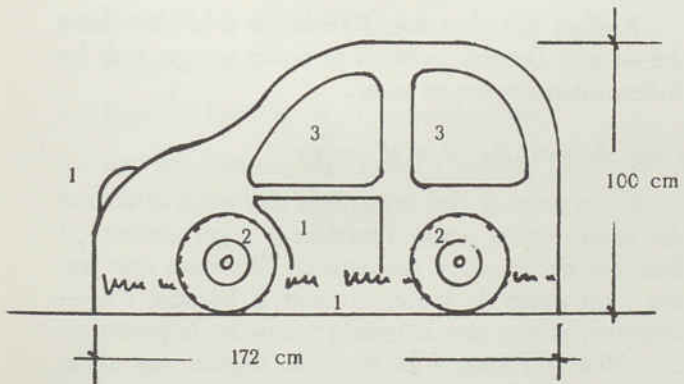

- 2 ferros amb forma de «V» de $0,50 \times 0,50 \times 0,20$ cm

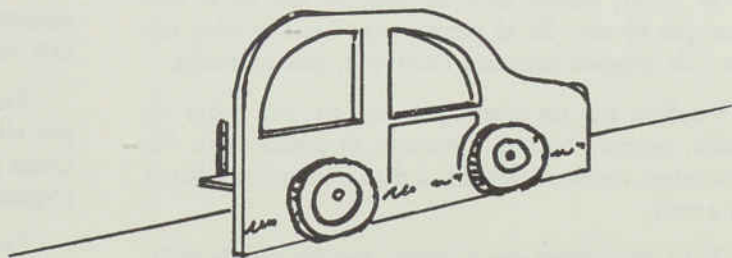
DESCRIPCIÓ DE LA FEINA

- Dibuix del cotxe sobre el tauler (tenint en compte les mides del nen, de peu i assegut). Les finestres, des del terra $0,50$ cm, 34 cm altura \times 40 (foradades).
- S'hi dóna una capa de segelladora i es decora.
- Es retalla la silueta (amb serra mecànica).
- Les finestres, primer amb broca, fent els forats molt junts, i després amb serra manual o elèctrica.
- Es poleix amb una llima i amb paper de vidre.
- Tallar una fusta d'igual mida que el lloc del cotxe per fer la plataforma, que anirà a sobre de 5 caixes de fruita o de fusta tallades a $0'20$ mts.
- Tallar a 20 cm un llistó de 4×8 cm per fer les potes dels seients.
- Tallar dues fustes de 25×50 cm per fer els seients.
- S'uneixen les potes i s'hi posen cargols.
- Es tallen dues fustes rodones per posar el pneumàtic dins.
- Es collen els ferros a la paret i al cotxe, de manera que l'interior queda tot buit.

Cotxe

- 1 - pintat
- 2 - rodes de vespa
- 3 - forat

OBSERVACIONS SOBRE EL COTXE FETES A
L'ESCOLA BRESSOL GUINBO,
DE BARCELONA

Grup de nens de 15 a 17 mesos

Així que veuen aquest objecte hi van de seguida.

S'enfilen als seients, puguen i baixen; encara que els és costós, ells ho fan a poc a poc. Si troben molta dificultat, demanen ajut a l'educadora. Els van bé, però, les finestres, per agafar-s'hi i pujar als seients.

Fan «tat» traient el cap per les finestres i riuen.

Volen fer sonar la botzina. La pitgen, però no ho aconsegueixen. Intenten fer rodar les rodes, però són fixes (després les vàrem canviar).

Seuen de costat, eixarrancats, i també de cara, i s'hi queden quiets.

Grup de nens de 18 a 24 mesos

Com que el cotxe està col·locat en un passadís de pas al terrat, aquest grup de nens el veu en el moment que hi van. És el primer dia, i se'l queden mirant i de seguida comença l'activitat, que és molta.

S'enfilen per tot arreu, pels costats, per sobre els seients, puguen i baixen, s'asseuen, es posen drets. No paren ni un moment. Enfilats a dins n'hi arriba a haver fins a vuit.

Tot i estar anant cap al terrat, que els agrada molt, no volen marxar. L'educadora els explica que allò és un cotxe, i alguns repeteixen la paraula. Els deixa una estona i després insisteix a marxar cap a dalt. Al cap d'una estona el grup va marxant, i en queden quatre que no se'n volen anar de cap manera.

Aquests comencen a fer joc simbòlic, fent el soroll del cotxe (brrr...br...) i posant les mans com si agafessin un volant. Riuen i es miren. De tant en tant treuen el cap per la finestra, mentre estan asseguts en els seients i van movent el «volant» imaginari (després en vàrem posar un).

Arriben dos nens més i s'asseuen a la plataforma del davant. Després baixen i es posen a jugar amb les rodes, intentant fer-les girar.

Grup de nens de 24 a 36 mesos

És un grup de cinc nens. Tots cinc estan al voltant del cotxe; volen entrar tots alhora i per davant; al final dos d'ells entren pel darrera. El primer que fan, fins i tot abans de seure, és tocar la botzina, i se la disputen, ja que tots al mateix temps no la poden tocar. Mentre l'Aitor i la Berta la toquen, els altres acaricien amb la mà les finestres pintades (figurades).

En Pau diu: «És un autobús i me n'hi vaig a la muntanya» i en Marçal contesta: «No, que això és un cotxe» i la Júlia es posa dreta al davant de tot i diu: «Jo sóc el conductor» i fa veure que gira el volant. L'Aitor li diu: «Tonta, que no té volant» i mentrestant els altres van darrera asseguts, traient el cap per la finestra i tocant amb la mà la roda del cotxe.

En Pau i la Berta s'enfilen a la finestra i surten per ella. Els altres els segueixen i fan tots el mateix. Quan ja són a fora els torna a interessar la botzina i la toquen una estona.

Després es posen drets a sobre els seients i comença un joc d'anar saltant de seient en seient.

Ara arriba en Daniel; de seguida que veu la botzina se la mira, la toca de tot arreu i comença a desmuntar-la, fins que ho aconsegueix. Aquest és el mecànic del grup.

SUGGERIMENTS DELS ADULTS DE L'ESCOLA

- Tancar el cotxe de dalt.
- Tancar-lo del davant.
- Posar-hi un pal al mig.
- Posar-hi llum.
- Posar-hi interruptors i comandaments.
- Fer una porteta que s'obri i tanqui, per entrar i sortir.

FITXA

Motivació:

Espais comuns i joc dinàmic.

Enriquir els espais comuns amb elements que motivin i responguin a les necessitats d'activitats dels nens petits.

PROPOSTA: CUB.

Definició:

Cub construït amb taulers de mides quadrades. Cada tauler està foradat. Els forats són de mides que fomenten entrar-sortir, o treure parts del cos.

Possibilitats de joc/aprenentatges

1. *Joc psicomotriu i d'exploració*

El nen s'hi posa a dins pels forats, treu les mans, el cap, el peu. Surt i entra. S'hi enfila. S'hi amaga. Hi amaga objectes. Ressegueix les rodones amb la mà. Mira des de dins pels forats.

2. *Centre d'interès*

Amagar-se. Domini visual interior/exterior. Domini d'un territori. Sensació de protecció i d'intimitat. Ocupació.

3. *Joc relacional/afectiu*

Jugar-hi sol i estar-s'hi sol. Portar-hi els seus amics i acceptar-ne d'altres. Rebutjar-ne. Jocs d'aparèixer i desaparèixer. Experimentació de la seguretat, i de la por d'estar en un lloc tancat i fosc. Vivència del sentiment de sortir d'un lloc tancat.

4. *Joc de comprensió de la realitat/intelligència*

Coneixement i domini del propi cos.

Adquisició de conceptes:

- Limitació d'espai.
- Un, molt, pocs. Ple, buit.
- Dins, fora, dalt, baix. Posar, treure, entrar, sortir.
- Claror, fosc.

DESCRIPCIÓ DEL MATERIAL

- 4 taulers d'1 cm d'1 mt \times 1 mt
- 1 tauler d'1 cm d'1,01 mt \times 1,01 mt
- Cola i puntes
- 8 llistons de 2 \times 2 cm de 99 cm
- Vernís

CUB AMB ESPATLLERA I RAMPA

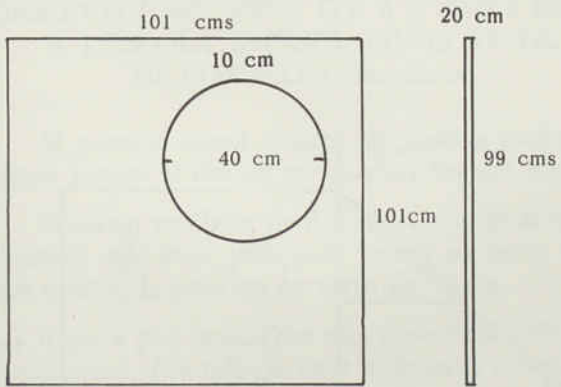
DESCRIPCIÓ DEL MATERIAL

- 3 dels costats son iguals a l'anterior
- 1 tauler d'1 mt \times 0,48 cm
- 5 barrots de 52 \times 3 cm
- 1 tauler per la rampa d'1,50 mt \times 50 cm

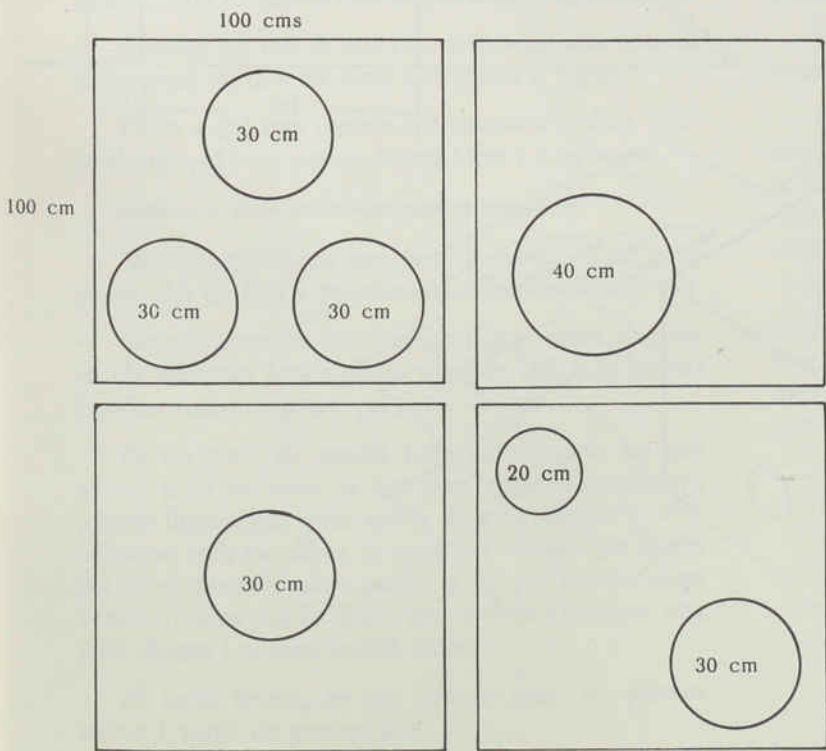
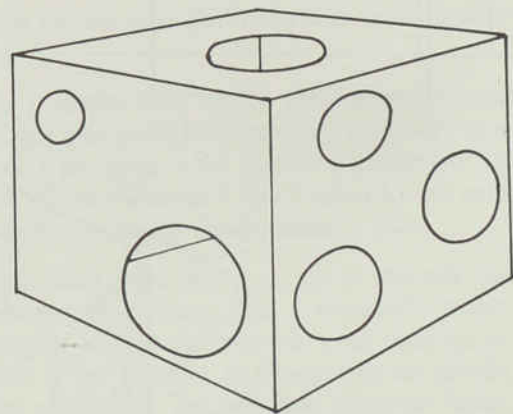
- 1 llistó d'1 mt \times 7 cm \times 4 cm (suport espatllera)
- 1 llistó d'1 mt \times 7 cm \times 3 cm (suport espatllera)
- 3 llistons quadrats d'1 mt \times 3 cm \times 3 cm
- 2 triangles de 20 \times 20 cm (suport rampa)
- 9 tires de 15 \times 3 cm (graons rampa)

DESCRIPCIÓ DE LA FEINA

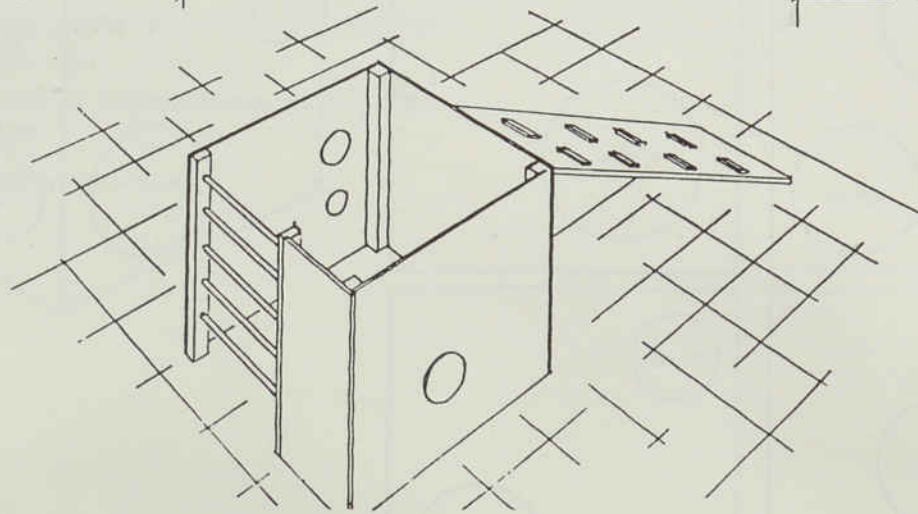
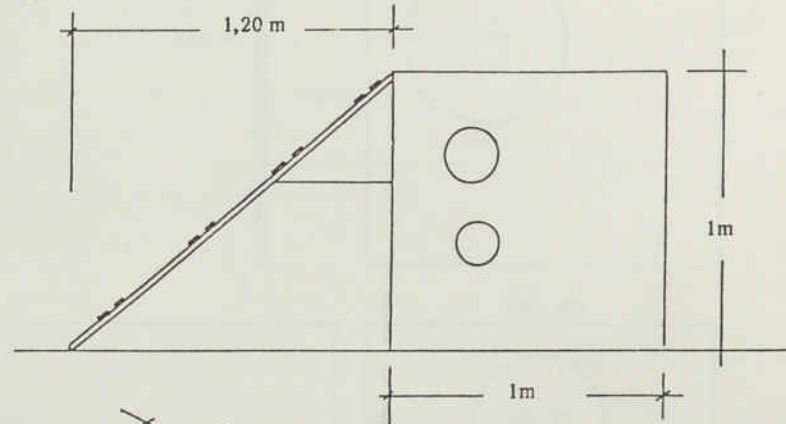
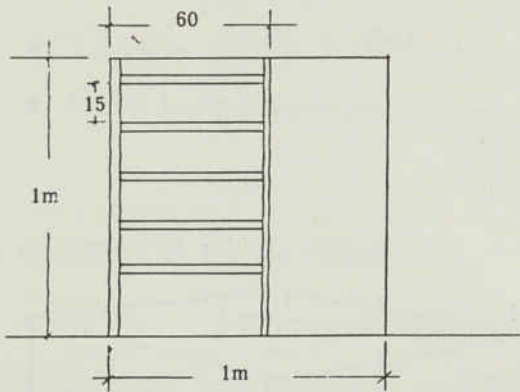
- Es tallen els taulers, i amb una serra de calar s'hi fan els forats.
- Es claven amb puntes, posant-hi cola i unint-los amb el llistó.
- Un cop muntat, se n'arrodoneixen els caires amb paper de vidre.
- Al final s'envernissa o pinta.

Cub

Cub amb espatllera i rampa

OBSERVACIONS, NENS D'1 A 2 ANYS FETES
A L'ESCOLA BRESSOL LINDA VISTA,
DE CORNELLÀ (Barcelona)

Al principi aquest objecte els passava' inadvertit, potser perquè al lloc on era quedava bastant fosc.

El vàrem traslladar de lloc i vàrem intentar cridar l'atenció dels nens, dels quals només en varen venir uns quants; la resta no en varen fer ni cas.

A poc a poc, però, l'han anat descobrint i s'hi han familiaritzat. Ara torna a estar col·locat al mateix lloc primer, i ara hi entren i en surten sense cap problema.

El color del cub és poc viu, però adquireix vida en el moment en què els nens s'hi posen a jugar.

El joc a què més juguen és a amagar-s'hi dins, treure el cap o el braç per qualsevol forat i a fer «tat».

~~Entren a dins amb objectes o joguines.~~

Moltes vegades un nen és dins tot sol, i els companys, des de fora i pels forats, el van cridant.

Aquesta setmana han descobert que posant els peus en els diferents forats petits s'enfilen (els més hàbils) i poden treure mig cap pel forat de dalt.

És un punt de reunió i de relació molt bo per aquest grup de nens, ja que com que, habitualment, juguen lliurement, quan són a dins els motiva a relacionar-se amb els altres, ja sigui per dir-los que surtin del forat perquè volen passar o bé per mirar; quan veuen els nens des de dins o des de fora expressen una gran alegria i acaben jugant junts.

El forat lateral, en ser bastant gros, els permet entrar i sortir de dos en dos.

OBSERVACIONS PRÀCTIQUES SOBRE EL CUB,
FETES A L'ESCOLA BRESSOL EL PASSEIG,
DE BELLVITGE, DE L'HOSPITALET (Barcelona)

Nens de 3 a 4 anys

A causa del seu gran tamany, ens hem vist forçats a deixar-lo al pati, ja que no era utilitzat a cap més espai comú, sobretot per les característiques dels espais comuns de la Guarderia.

Els primers dies del curs el vàrem deixar al rebedor de l'entrada, però les mares no deixaven aturar els nens a jugar-hi, en arribar i a la sortida del centre.

Els nens de tres anys l'utilitzen amb molta agilitat i seguretat.

Entren i surten amb molta facilitat pels forats més grans. Els més petits l'utilitzen per enfilarse, treure les mans i els peus, o bé jugant a amagar-se. Un cop arriben al cim s'asseuen a dalt i conviden els companys a pujar-hi, saludant als que estan a baix.

Li diuen caixa, casa, tren, ..., no té per ells una funció concreta. És utilitzat com a amagatall, magatzem d'objectes, cubs, pales... i fins i tot emmagatzemen la sorra al seu interior; la transporten en cubells, que buiden a l'interior del cub pels diferents forats.

FITXA

Motivació:

Espais comuns.

Enriquir els espais comuns amb elements que motivin i responguin a les necessitats d'activitat dels nens petits.

PROPOSTA: *TRAMVIA JARDINERA*.

Definició:

Element fet amb peces de fusta combinades, simulant un vehicle col·lectiu, cobert amb lona, com una vela protectora.

Proveït de rodes «giratòries de nylon».

Possibilitats de joc/aprenentatges

1. *Joc psicomotriu, d'exploració i desplaçament*

Permet asseure's, enfilarse, resseguir les formes, saltar de dalt, empènyer-lo.

2. *Joc simbòlic i centre d'interès*

Jugar a conduir, autobús, tramvia, circulació, semàfor, urbà, conductor, passatgers, mecànic, viatjar. En estar cobert amb una vela, ens mullem, fa sol, veiem núvols, ocells, etc.

3. *Joc relacional/afectiu*

Motiva utilitzar-lo en grup, triar el grup, refús d'algu, atribuir-se papers determinats, fer-se'ls respectar, assumir papers imposats.

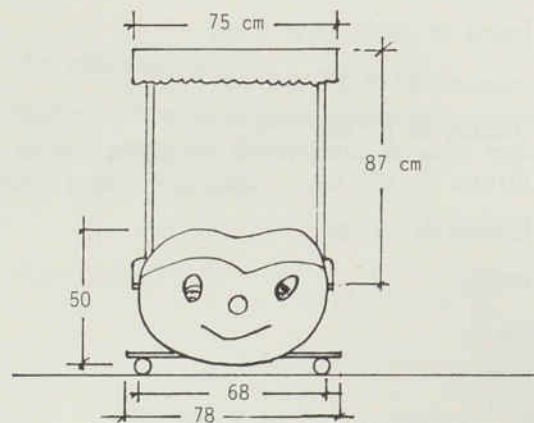
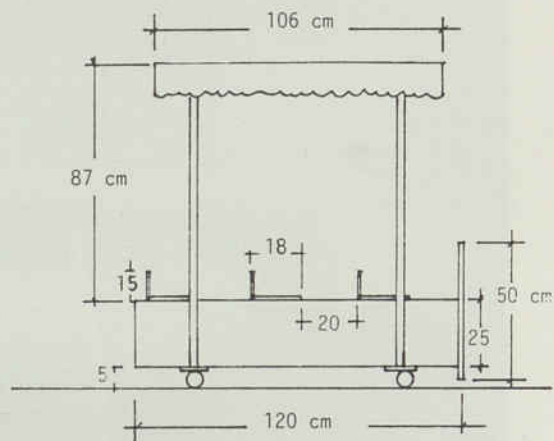
DESCRIPCIÓ DEL MATERIAL

- 2 fustes de $120 \times 25 \times 2$ cm
- 3 fustes de $75 \times 18 \times 1$ cm
- 2 fustes de $78 \times 8,5 \times 1$ cm
- 6 fustes de $25 \times 15 \times 1$ cm
- 1 fusta de $68 \times 50 \times 1$ cm
- 4 llistons de 87 cm
- 2 llistons de 106 cm
- 2 llistons de 75 cm
- 6 rodes
- Roba

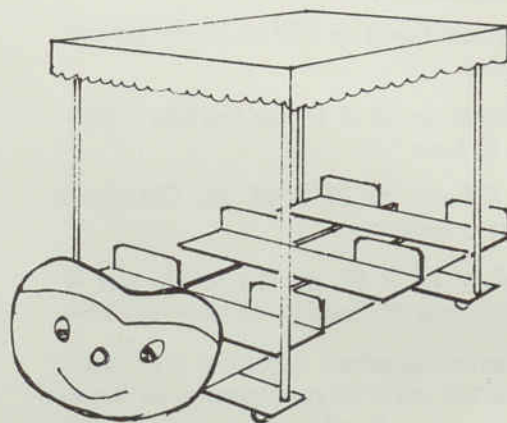
DESCRIPCIÓ DE LA FEINA

- Es tallen les dues fustes de 120×25 cm que serveixen de base.
- Seients: 3 fustes de 75×18 cm clavades i encolades sobre la base.
- Respatller: 6 fustes de 25×15 cm. Clavades i encolades als seients.
- Peça frontal de 68×50 cm. Es retalla una silueta (de cara), que és clavada i encolada a la base.
- Tendal: 4 barres clavades i encolades a la base i 4 llistons de 106 cm i 75 cm clavats a les barres i fent de base per a la roba, que posem a sobre de l'estructura.
- Al final es collen amb visos les 6 rodes.

Tramvia Jardinera

3 JOC DINÀMIC

MOTRICITAT ÀMPLIA

Tots coneixem la gran importància que té, pel creixement global del nen petit, el moviment.

A través de la motricitat, del moviment lliure del seu cos, dels exercicis de translació, d'enfilar-se, de manipulació i transport d'objectes, el nen va fent tots els aprenentatges respecte al seu propi cos, a l'espai, a les formes, al volum, adquirint les nocions bàsiques d'orientació i d'ordre i successió espacial (direccionalitat i situació).

Per altra banda, constatem que aquesta necessitat, que és imprescindible per a adquirir tots aquests aprenentatges, bàsics per a la seva maduració, és reprimida constantment —sobretot a les ciutats—, tant per l'entorn físic (vivendes petites, carrers amb trànsit de cotxes, minsos espais verds i places de joc...) i com a conseqüència també per les actituds dels adults, que no poden aguantar aquest nen amb tanta vitalitat reprimida.

Les Escoles Bressol, els parvularis, també priven (a vegades) els nens d'aquest joc dinàmic, que li és essencial, en atapeir el poc espai que tenen amb taules i cadires.

Les persones o educadors més conscienciats hem descobert abans la necessitat de racons per a afavorir el joc simbòlic i el treball plàstic, que no pas el joc espacial, tot i que aquest es dona primer, ja que el nen de mesos té aquesta necessitat de moviment.

Valorem doncs que l'espai per si sol, els objectes i el mobiliari han d'estimular i afavorir la mobilitat del nen, perquè aquest trobi plaer amb els jocs di-

nàmics que ell mateix organitza. Pensem que és millor que aquestes activitats surdeixin com a jocs espontanis, que no pas com a activitats dirigides.

VALORACIONS HIPOTÈTIQUES

Per això el nostre grup va triar aquest aspecte a treballar, perquè trobàvem imprescindible que a les habitacions de joc, als passadissos, als terrats, als patis... els nens hi trobessin els elements que els donessin la possibilitat de fer les seves activitats motrius; tenint en compte, però, que el primer element important és l'espai per a moure's, per a caminar i córrer.

Repassem un moment en què treballa específicament el nen, en fer aquest tipus d'activitat:

- Agilitat en els seus moviments, en caminar, córrer, saltar, enfilar-se, pujar i baixar escales.
- En el desplaçament amb el seu cos, arrossegar-se, gatejar, fer tombarelles, passar per forats, superar obstacles.
- L'autocontrol del seu cos.
- L'equilibri.
- L'adquisició o definició d'una Lateralitat.
- Nocions bàsiques espacials.
- Conceptes bàsics espacials.

— Conceptes bàsics de volum, pes i quantitat.

— Coneixement de formes i textures.

A part d'aquests aspectes específics de la motricitat, el nen, amb el joc dinàmic, educa la seva sociabilitat i organitza contínuament jocs simbòlics i d'imitació.

LLISTAT D'ELEMENTS CONEGUTS DE JOC DINÀMIC

Caixes de fusta, de plàstic (amb rodes i sense)

Escale

Tobogan

Cavallets

Robes grosses

Coixins

Tubs

Barres

Xanques

Tacos de fusta grossos

Tramvia amb rodes

Pilotes grosses

Cilindres

Caixes sense fons

Bicicletes, camions, carretons

Rotllanes, pals, cordes

Taulons

Carrets amb recolzament per a aprendre a caminar

Tub d'acordeó

Daus d'espuma, construccions d'espuma

Estructura de ferro

Paralleles

Graons

3.1. Laberint

FITXA

Motivació:

Joc dinàmic.

PROPOSTA: *LABERINT*.

Definició:

Elements separats i combinables, fets de fusta i roba.

Es poden convertir en estructura, de formes senzilles i clàssiques; rectangle, cilindre, escales, rampa...

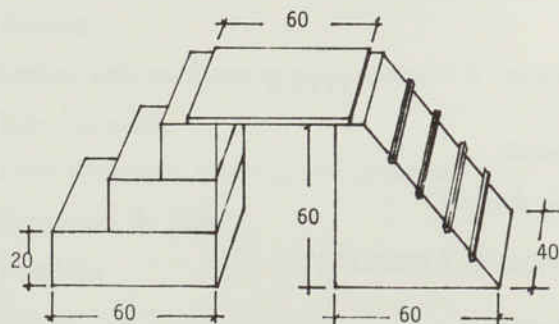
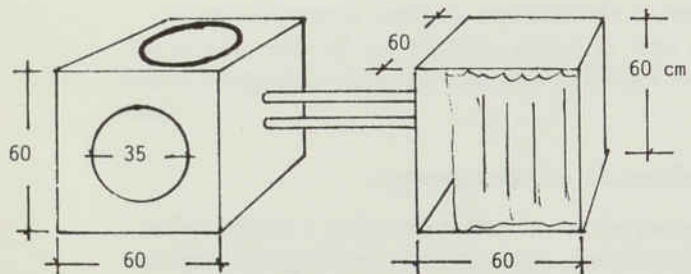
Possibilitats de joc/aprenentatge

Permet al nen d'enfilar-se, pujar i baixar, saltar, amagar-se a dins, entrar i sortir, arrossegar-se, superar obstacles, passar pel pont.

Joc relacional/afectiu

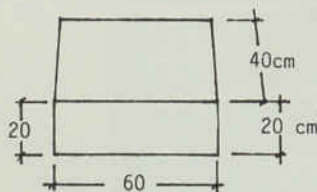
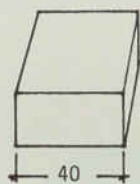
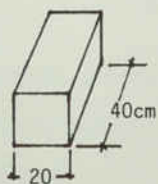
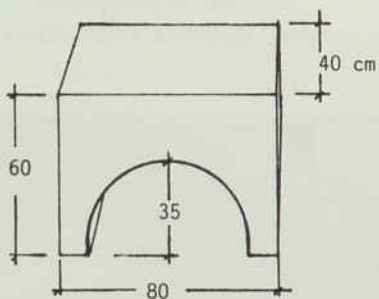
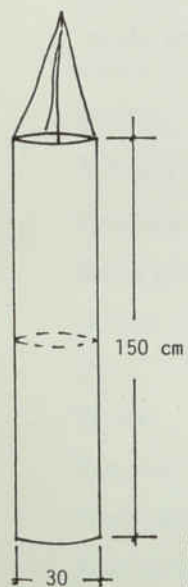
El nen té possibilitat de jugar-hi sol o amb altres nens, ajudar-se l'un a l'altre.

Laberint

50

Joc de comprensió de la realitat/intel·ligència

Adquisició de conceptes:

dins-fora
dalt-baix
un-molts
figures geomètriques

3.2. Peces d'espuma

FITXA

Motivació:

Joc dinàmic.

PROPOSTA: *PECES D'ESPUMA*

Definició:

Element de formes geomètriques fetes d'espuma i folrades amb roba.

Possibilitats de joc/aprenentatge

Permet al nen d'enfilarse, pujar i baixar, saltar, amagar-se, superar obstacles, passar pel pont, fer construccions, relaxar-se. Traslladar objectes grossos. Marcar territoris.

Joc relacional/afectiu

Té possibilitat de jugar-hi sol o amb altres, ajudar-se l'un a l'altre, relacionar-se amb un grup.

Joc simbòlic

Permet de fer construccions:

casa
cotxe
cavall (amb el pont)
balanceig (triangle, mig cercle)

Joc de comprensió de la realitat/intel·ligència

Adquisició de conceptes:

dins-fora
dalt-baix
sobre-sota
limitació d'espai
figures geomètriques
diferenciació de colors
tou-dur
gros-petit

Comparació de pes i de tamanys i formes.

Enriquiment de vocabulari.

Comunicació amb els altres.

DESCRIPCIÓ DELS MATERIALS

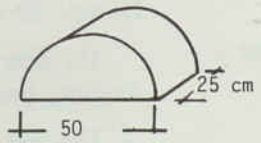
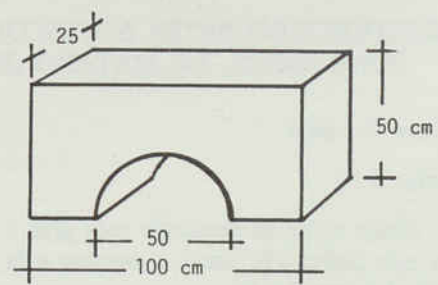
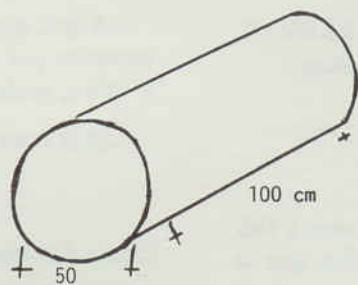
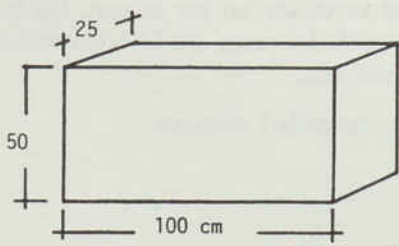
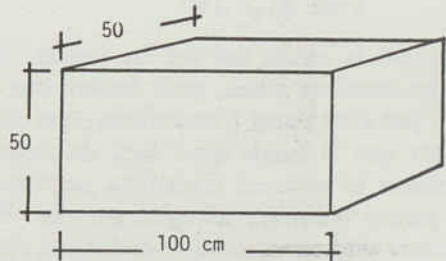
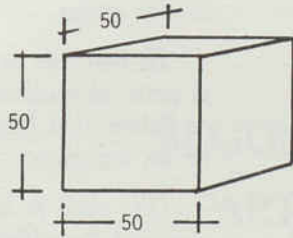
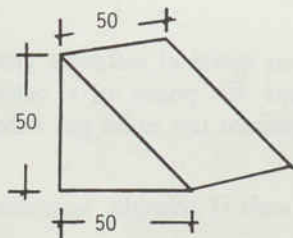
- 2 metres cúbics d'espuma, densitat 20 GN
- Roba loneta, 16 metres d'1,50 metres d'ample. Colors: blau i vermell
- Cremalleres: dues de 2 metres; quatre d'1,50 metres; dues d'1 metre i una de 0,78 metres.

DESCRIPCIÓ DE LA FEINA

Es fan tallar blocs d'espuma en mides múltiples de 25

Rectangles: 2 de $50 \times 25 \times 100$
2 de $50 \times 50 \times 100$

Quadrats: 2 de $50 \times 50 \times 50$

Peces d'Espuma

- Triangles: 2, partint un quadrat de $50 \times 50 \times 50$,
pels angles oposats
- Ponts: 2 de $25 \times 50 \times 100$
- Semicercles: 2 de 50×25
- Cilindres: 1 de 50×100
1 de 25×100

Preparem la loneta per fer les fundes, tenint en compte les mateixes mides, però deixant dos centímetres més per a les vores i cremalleres, que collocarem de manera que la funda sigui fàcil de treure; a les peces grosses hi posarem cremallera per tres costats, i a les petites (cilindre, triangle) per dos. En posar la cremallera tindrem en compte de fer una «pestanya» a fi que un cop cordada no es vegi.

OBSERVACIONS FETES A L'ESCOLA BRESSOL BONS AMICS, DE MATARÓ (Barcelona)

Classe 2-3 anys

Hora: 3 ½

Maria agafa el rectangle més gran i l'acosta a l'altre més petit; s'hi estira i demana a la Esther que la tapi. Aquesta ho fa.

Al mateix temps, Josep i Dani agafen el pont i el posen a l'inrevés. El fan servir de cavall.

Esther s'ha estirat al costat de Maria.

Lluís i Francesc han agafat els quadrats i, enfilats a la separació de la classe, salten sobre ells rient molt fort.

Maria ha deixat a Esther i s'ha repenjat al triangle.

Classe 3-4 anys

Hora: 4

En un principi estaven molt esverats, agafaven les espumes i les tiraven enlaire. Pujant i baixant, saltant, cridant. No hi ha cap joc organitzat ni cap grup.

A poc a poc, l'eufòria va passant. Es comencen a formar grups.

Hi han tres nens que han agafat el rectangle gros, el petit, el quadrat, i el pont. Els posen un al costat de l'altre, fent filera. Van passant per ordre per sobre de les espumes.

Una nena fa balanceig amb el triangle, aguantant com pot l'equilibri.

Dos nens s'han apropiat de l'arc i el fan servir de cavall.

A poc a poc es va creant un joc relaxat. Els que passaven per damunt de les peces ara hi estan estirats a sobre, parlant entre ells.

Se'ls nota molt tranquils i contents.

Classe 1-2 anys

Horari: 10 matí

Un dels nens que no camina intenta, amb molt d'esforç, pujar sobre d'un quadrat.

Una nena de les més grans agafa el «cavall» (arc).

Aquesta nena i un altre nen intenten posar el mig cercle dins del forat del pont. Ho aconsegueixen. Li donen cops amb la mà tancada, i diu el nen: «passa»; treuen el mig cercle i passen per sota del pont.

SEGONA
PART

INTRODUCCIÓ

En la primera part d'aquest treball, l'esquema de què partíem era el següent:

- a) Aspectes que treballa el nen de 0-3 anys, entre altres:
 - el balanceig
 - el joc dinàmic
 - utilització dels espais comuns

Elements de joc que li poden servir per elaborar aquests aspectes i que no proporciona el mercat.

- b) Possibilitat de construir aquests elements per part de grups de persones al voltant de l'escola bressol —pares, treballadors, veïns...—.

En iniciar aquesta segona part del treball, doncs, hem tingut en compte el camí recorregut, tant en les hipòtesis discutides com en els elements construïts, si bé el planteig ha estat un altre:

LA TRANSFORMACIÓ D'ELEMENTS DE LA VIDA QUOTIDIANA I JA EN DESÚS

Això ha volgut dir:

- 1) Recerca d'elements en desús.
- 2) Proposta de transformació en elements de joc.
- 3) Justificació de l'element resultant —crítiques i observacions—.

1 RECERCA D'ELEMENTS EN DESÚS

Sovint ens trobem, tant a les escoles com a les nostres cases, que deixem d'utilitzar un element, parcialment espatllat o trencat, o bé senzillament que ja no serveix per allò per a què va ésser fet.

Per a realitzar aquest treball, hem buscat elements als següents llocs:

- botigues, tallers, mercats dels barris
- mercat d'ocasió
- a les nostres cases (pares, treballadors, veïns...)
- als contenidors públics.

Els elements trobats, a vegades, els hem posat a disposició dels nens només un cop nets o pintats.

En altres casos, tan sols afegint-hi algun petit suplement, ha resultat un objecte atractiu.

Per últim, hi ha hagut troballes que s'han transformat totalment, separant-les per peces i afegint-n'hi d'altres.

Sempre, però, hem tingut en compte els criteris treballats a la primera part del dossier, i que són:

- que els objectes donin resposta a —balanceig, joc dinàmic, espais comuns—
- que siguin forts i durins
- que resultin el més econòmics possibles
- que no tinguin materials estel·losos
- que no hi hagi formes agressives
- que siguin traslladables
- que siguin fàcilment netejables
- que no tinguin racons difícils
- que siguin harmoniosos de formes

- que siguin harmoniosos de colors
- que les seves formes no determinin massa el joc a fer-hi
- que no hipotequin tot l'espai.

2 PROPOSTA DE TRANSFORMACIÓ EN ELEMENTS DE JOC

2.1. PNEUMÀTICS

Gairebé a totes les institucions educatives que coneixem hi ha pneumàtics, sobretot en els espais a l'aire lliure:

- escampats, per a fer-los rodolar i
- penjats, per a gronxar-s'hi.

Sempre es tracta de rodes de cotxe, que resulten una mica feixugues per als més petits, però que ofereixen moltes altres possibilitats.

Tipus de pneumàtics o rodes que nosaltres hem emprat:

- de cotxe
- de vespa
- de camió
- de tractor
- de bicicleta
- rodes petites, sobrants de joguines trencades

Forma en què les hem emprades:

- senceres
- partides
- penjades
- collades una a l'altra, o bé a d'altres peces
- clavades al sòl
- afegint-hi d'altres elements

Característiques:

Són de molta durada, suporten bé l'aire lliure i l'aigua. Es poden pintar fàcilment i són rentables.

La seva forma rodona possibilita el seu trasllat i moviment, i el seu material és poc dur, el que fa que els cops no facin gaire mal.

2.1.1. Gronxador

FITXA

Element a transformar:

Roda de vespa.

PROPOSTA: GRONXADOR.

DESCRIPCIÓ DEL MATERIAL

- Roda de vespa
- 10 metres de corda gruixuda
- 3 metres de corda més prima, per a fer la base de xarxa
- Pintura cautexulina, especial per a pintar goma
- 2 anelles d'alumini, per a penjar
- Tros d'espuma

DESCRIPCIÓ DE LA FEINA

- Es pinta la roda amb cautexulina.
- Es fan quatre forats, per passar la corda gruixuda que sostindrà el gronxador.
- En una base del pneumàtic s'hi fan forats petits, a una distància de 10 cm, que són els que ens servirán per fer el trenat amb corda prima.

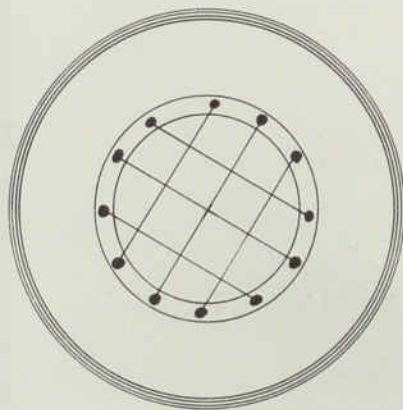
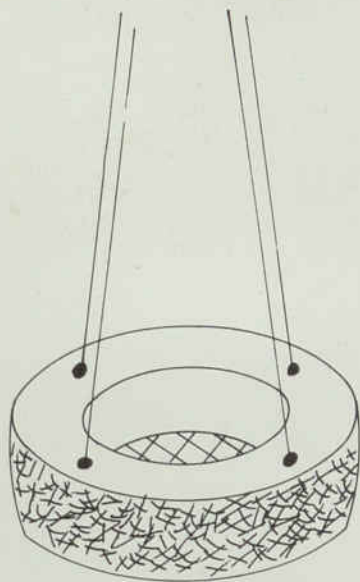
- Es talla una espuma que servirà de coixí, a la mateixa mida que la base (diàmetre interior).
- A les puntes de la corda de penjar s'hi colloquen dues anelles d'hamaca.

Element resultant:

Gronxador molt còmode per les seves mides petites. En col·locar-se la roda de forma horitzontal queda transformada en un seient força segur. S'hi posa un coixí d'espuma a la base perquè sigui més confortable. Es posa baixet, perquè els nens s'hi asseguin i s'alcin per ells mateixos. Pel seu material, els cops que s'hi puguin donar són menys perillosos.

Gronxador

2.1.2. Roda de tractor i de camió

DESCRIPCIÓ DEL MATERIAL

- 1 roda de tractor d'160 metres diàmetre
 - 2 trossos de cadena de 5 metres c/u.
 - 10 cargols de 3 cm
 - 20 femelles
 - 20 volanderes
-
- 1 roda de camió de 90 cm diàmetre
 - 2 trossos de cadena galvanitzada de 5 metres c/u.
 - 1 base de fusta rodona
 - 6 cargols de 3 cm
 - 12 femelles
 - 12 volanderes
 - 1 cambra d'aire

DESCRIPCIÓ DE LA FEINA

Tractor:

- Es lliga la roda de tractor amb una de les cadenes, donant una volta, i es colla amb els cargols, i després es lliga amb l'altra cadena en un altre punt.
- Els altres extrems de les cadenes es lliguen a un suport, deixant que la roda toqui a terra.
- Fer uns forats a sota per desguàs.

Camió:

- Es situa la roda horitzontalment.
- Es col·loca la base de fusta dins la roda de camió.
- Les cadenes s'enganxen a la base, subjectades amb els cargols.
- Per l'altre extrem, amb la resta dels cargols, es lliguen les cadenes al suport que farà de gronxador.

OBSERVACIONS

Roda de tractor:

És un centre d'interès important.

La fan servir molts nens alhora.

S'hi posen a dins, a sobre, a cavall.

Utilitzen els gravats de la roda per enfilar-se.

El material és molt resistent i té una llarga durada.

Pot esdevenir un xic perillós, a causa de la facilitat amb què els nens hi pugen.

Si estigués pintada canviaria molt la seva estètica.

Roda de camió:

En general la utilitzen fins 6 o 7 nens, a sobre, i uns altres que empenyen.

Per la manera com està subjecta a les cadenes li manca estabilitat.

Això ha obligat a primar molt més el sentit de l'equilibri.

De recobrir-se la cadena, el seu tacte fóra molt més càlid.

Els agrada molt la participació de l'adult quan empeny.

2.1.3. Tren de pneumàtics

FITXA

Element a transformar:

Rodes de cotxe.

PROPOSTA: TREN DE PNEUMÀTICS

DESCRIPCIÓ DEL MATERIAL

- 4 pneumàtics de cotxe
- 3 fustes de 48 × 48 cm

- 12 rodets giratòries
- 4 metres de corda
- Segelladora i esmalt de tres colors
- 12 visos
- 4 passadors

DESCRIPCIÓ DE LA FEINA

- Es collen els pneumàtics junts.
- Es tallen les fustes que faran de plataformes, de manera que quedin del mateix diàmetre que les rodes.
- Es fan els forats a les rodes i plataforma amb el trepant per poder-ho collar bé, col·locar les rodetes i passar-hi les cordes.
- Es collen les plataformes amb els passadors de les rodetes.
- S'hi posa segelladora i, quan està seca, es pinta amb l'esmalt.

Element resultant:

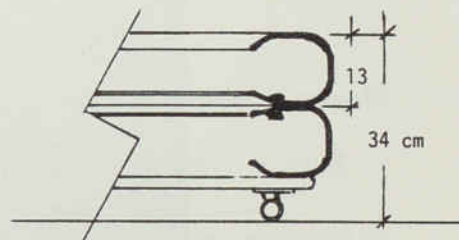
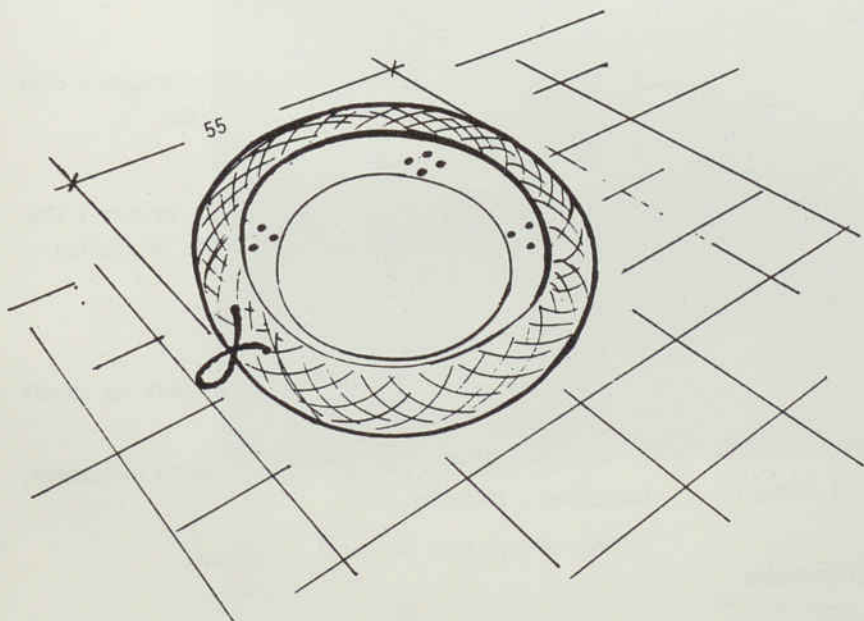
Tren per a desplaçar-se i arrossegar.

Poden posar-s'hi uns quants nens, i uns altres arrossegar-los.

Pot estar situat en espais exteriors i interiors.

Separant els pneumàtics es poden utilitzar com a elements solts, per a ficar-s'hi dins, rodar, desplaçar-se.

Tren amb rodes de cotxe

FITXA

Element a transformar:

Roda de vespa.

PROPOSTA: *OBJECTE DE DESPLAÇAMENT I MOVIMENT CIRCULAR.*

DESCRIPCIÓ DEL MATERIAL

- Roda de vespa
- Una fusta rodona de la mida del diàmetre interior
- Fusta tallada en 4 parts, de la mida del diàmetre exterior
- 3 coixinets i els corresponents cargols i femelles
- Pintura de cautxulina
- Pintura d'esmalt

DESCRIPCIÓ DE LA FEINA

- Es talla una rodona de fusta que tingui 1 cm *més* que l'interior del pneumàtic.
- Es col·loca a dintre d'aquest.
- Es talla l'altra fusta, que medirà un cm *menys* que el diàmetre exterior, i es parteix en quatre trossos o parts iguals.

- Es fixen les dues fustes, un cop col·locades a dins del pneumàtic, amb cola blanca i claus.
- Es collen els coixinets.
- Es pinta la fusta amb segelladora primer i després amb esmalt. El pneumàtic amb cautxulina, o amb segelladora i esmalt.

Element resultant:

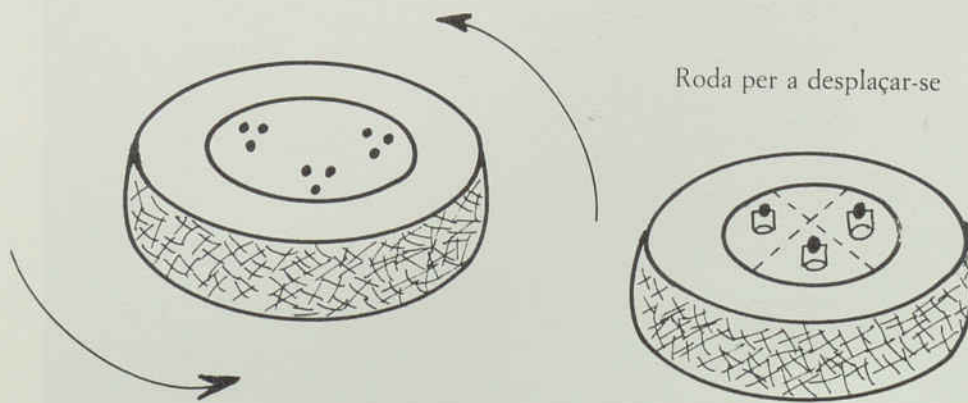
Es tracta d'un objecte utilitzable tant en espais interiors com exteriors.

Permet diversos jocs de desplaçament i moviment, individual i col·lectiu.

No té cap tipus de perill.

69

2.2. CAIXES

A les Escoles Bressol s'han utilitzat de sempre les caixes de fruita i les de cartró.

Les caixes com a elements contenidors d'altres joguines: pilotes, pales i galledes, construccions...

L'observació de com els nens les utilitzen ens ha fet descobrir moltes més possibilitats, i ens ha suggerit d'altres transformacions.

Hem vist com el nen s'hi contenia ell mateix, sol o bé acompanyat, tapat amb robes, amb objectes volguts per ell. N'ha fet torres, construït trens, utilitzat com a substitutiu de cadira, per tancar territoris, per desplaçar-se, per arrossegar...

Pel altra banda són elements fàcilment trobables i que satisfan pràcticament tots els criteris esmentats abans.

Tipus de caixes que hem emprat:

- de cartró
- de fusta o plàstic, per a fruita
- de plàstic, per a iogourts o peix
- de plàstic grans, per al pa

Forma en què les hem emprades:

- soltes, a l'abast del nen
- penjades a la paret
- penjades amb cordes
- collades a d'altres objectes, o una a l'altra
- afegint-hi d'altres elements

Característiques:

Les caixes de cartró són elements grans, s'obtenen amb facilitat, es poden decorar amb la col·laboració dels nens. Són de poca durada.

Les de fusta es poden pintar i decorar amb colors alegres. Són fortes.

Les de plàstic són resistents, i més lleugeres que les de fusta. Es poden triar els colors més agradables. No tenen caires aguts. Apilables. Les mides bastant adequades. Material net, i adequat també per a tenir a l'exterior.

2.2.1. Poma-balanci

FITXA

Element a realitzar i proposta: BALANCI EN FORMA DE POMA.

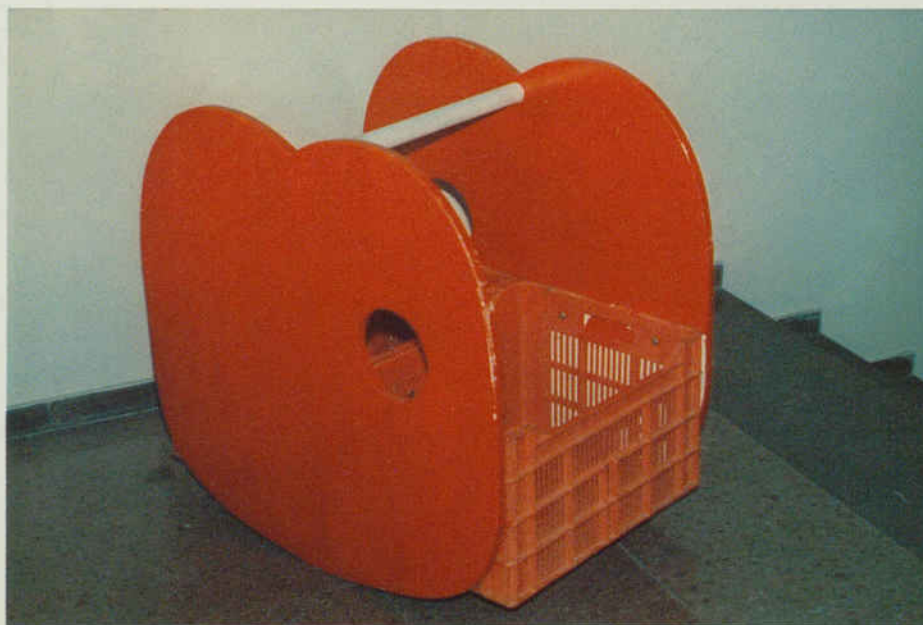
DESCRIPCIÓ DEL MATERIAL

- 2 caixes de fruita de plàstic
- 2 fustes de 78 × 78 cm de fibrapan de 19 mm
- 1 fusta de 50 × 32 cm per a subjectar les caixes

- 1 barra de pi de 52 cm
- 26 cargols
- Segelladora i pintura

DESCRIPCIÓ DE LA FEINA

- Es retalla la silueta de la poma.

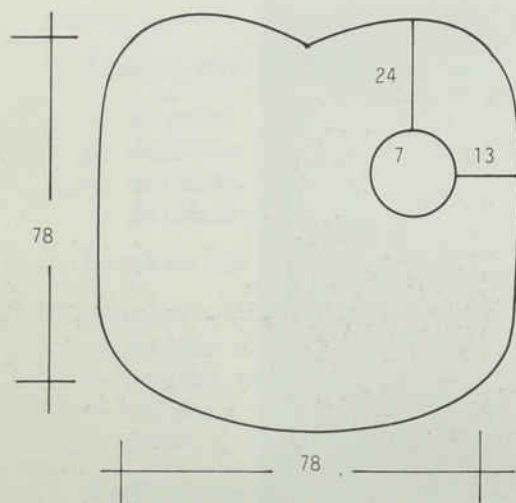

- Es fan dos forats de 14 cm de diàmetre en sentit oposat, amb una serra de calar.
- Es col·loca una base, que s'uneix a les siluetes per mitjà dels visos.
- Es collen les caixes i la barra a la silueta de poma.
- Es dóna la base de segelladora i es pinta.

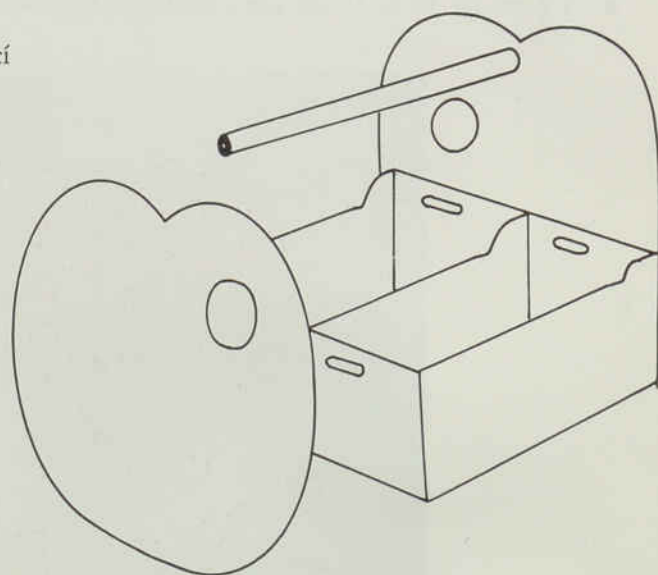
Element resultant:

Gronxador, amb possibilitats que s'hi posin de dos a quatre nens. Es poden balancejar asseguts o drets, ja que es poden agafar a la barra i així donar-se impuls amb el propi cos.

72

Poma-Balanci

2.2.2. Tren de càrrega

FITXA

Element a transformar:

Taulers d'un armari en desús.

PROPOSTA: TREN DE CÀRREGA.

DESCRIPCIÓ DEL MATERIAL

- 1 tauler de base d'1,37 mts \times 0,44 cm
- 2 taulers de costat de 99 \times 0,35 cm
- 1 tauler per al davant de 47 \times 80 cm

- 2 trossos de tauler de 36 \times 62 cm, per a fer els seients
- 1 caixa de fruita, de plàstic
- 6 rodes giratòries

DESCRIPCIÓ DE LA FEINA

- Es tallen els taulers a la mida. S'arrodoneixen bé tots els caires amb paper de vidre.
- S'uneixen els laterals per mitjà de cola.

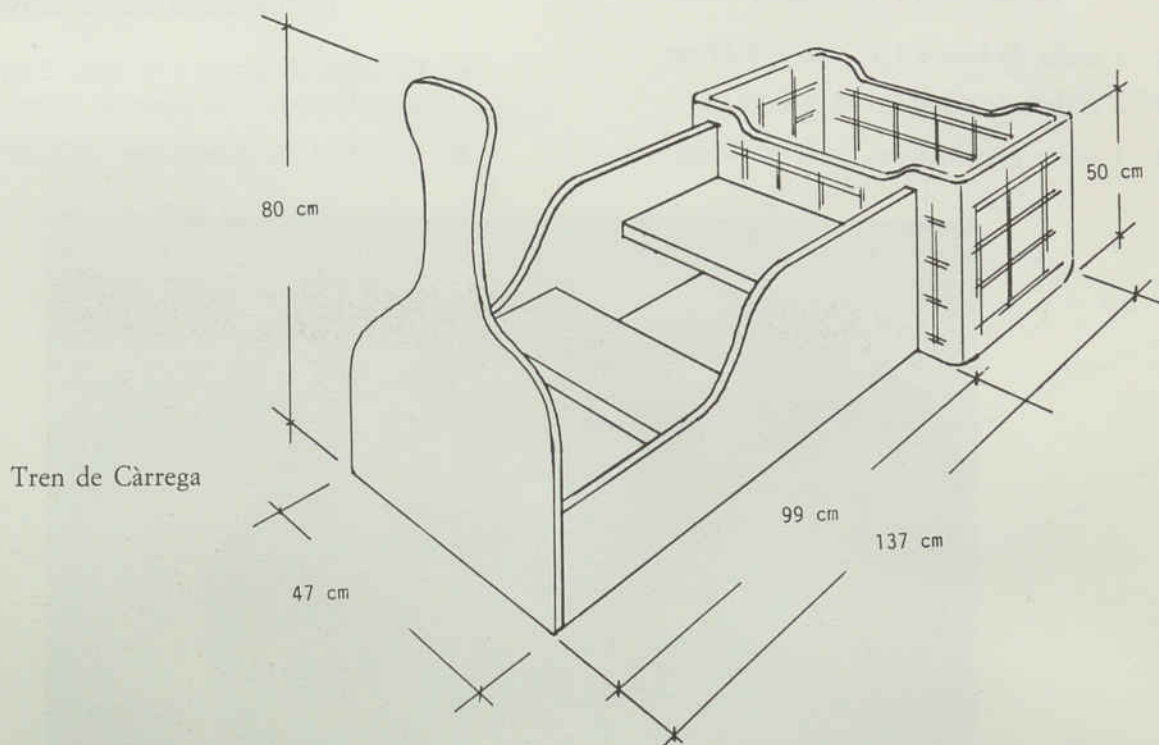

- Es colla la caixa a la base, amb visos.
- S'envernissa bé tota la part de fusta.

Element resultant:

Tren per a pujar-hi grups de nens i transportar-hi objectes.

S'empeny amb facilitat i es desplaça en tots els sentits lleugerament.

2.2.3. Tricicle

FITXA

Element a realitzar i proposta: TRICICLE.

DESCRIPCIÓ DEL MATERIAL

- Roda davantera i manillar d'una bicicleta
- 1 tauler d'ocume de 12 mm de 78×35 cm, de forma pentagonal
- 2 llistons de 25 cm de pi massís, i de secció 18×6 cm
- 2 rodes de bicicleta trencada
- 1 varilla roscada de 10 mm
- 1 passador roscat de 8 mm
- 1 caixa per a fruites, de plàstic
- Cargols de xapa de 8×1 diàmetre

DESCRIPCIÓ DE LA FEINA

- Sobre la base d'ocume es collen, amb visos i cola, els llistons de pi massís, els quals ens serviran per poder collar el manillar per davant, amb un pasador roscat de 8 mm.
- Per sota col·locarem una varilla rosçada de 10 mm, que serà l'eix per a poder instal·lar les rodes; la muntarem amb dues volanderes i una femella rosçada, que reblarem perquè no pugui descollar-se.

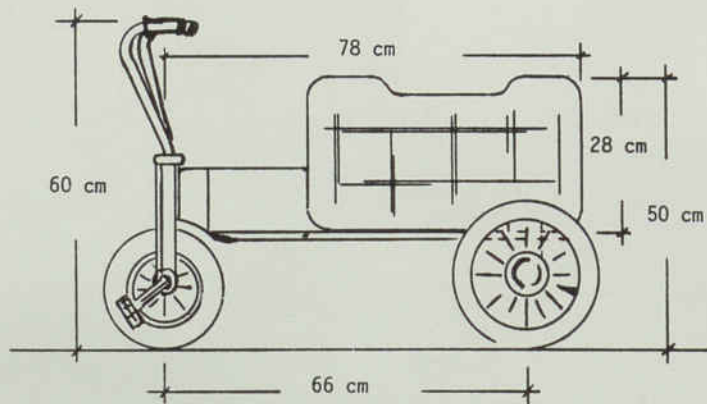
- La base la protegirem amb tres capes de vernís per a exteriors.
- Finalment, la caixa va simplement collada sobre la base que ja tenim construïda.

Element resultant:

Tricicle que serveix per utilitzar-lo dos o tres nens alhora.

L'utilitzen també per transportar objectes en la caixa de fruita.

Tricicle

2.3. MOBILIARI DIVERS

De sempre hem anat utilitzant mobles o altres estris vells, tant per manca de recursos econòmics com perquè vèiem que oferien possibilitats de joc.

Alguns exemples són:

- els miralls
- els mobles de calaixos
- mobles amb prestatges...

Nosaltres hem buscat la forma que oferissin més possibilitats de joc a partir de la seva transformació, i també buscant mobiliari diferent per a aquests fins.

Mobles que hem emprat:

- tauletes de nit
- calaixos d'armari
- calaixos de merceria
- miralls
- prestatges solts
- cistells
- cadiretes de vímet
- peces soltes

Forma en què els hem emprats:

- tal com són, pintats de nou
- barrejant diferents elements
- afegint-hi rodes, cordes...

Característiques:

- la majoria de vegades es tracta de mobles fets amb fusta bona
- algunes d'aquestes peces necessiten ben poca cosa perquè quedin utilitzables
- ben envernissades, o pintades de nou, resulten elements nets
- són molt fàcils d'obtenir

2.3.1. Gronxador per als més petits

FITXA

Element a transformar:

Cadireta de vímet que té una pota trencada.

PROPOSTA: *GRONXADOR PER ALS MÉS PETITS* (12 a 18 mesos).

DESCRIPCIÓ DEL MATERIAL

- Cadireta de vímet
- Base de fusta de 27 × 21 cm
- Coixí amb roba
- 8 metres de corda gruixuda

DESCRIPCIÓ DE LA FEINA

- Tallar les tres potes restants.
- Colocar-hi una base de tauler a sota (exterior), base que collarem amb visos i femelles.
- Fer quatre forats a la base per poder-hi passar les cordes que serviran per penjar-lo.
- Fer un coixí de la mida de la base.

Gronxador pels petits

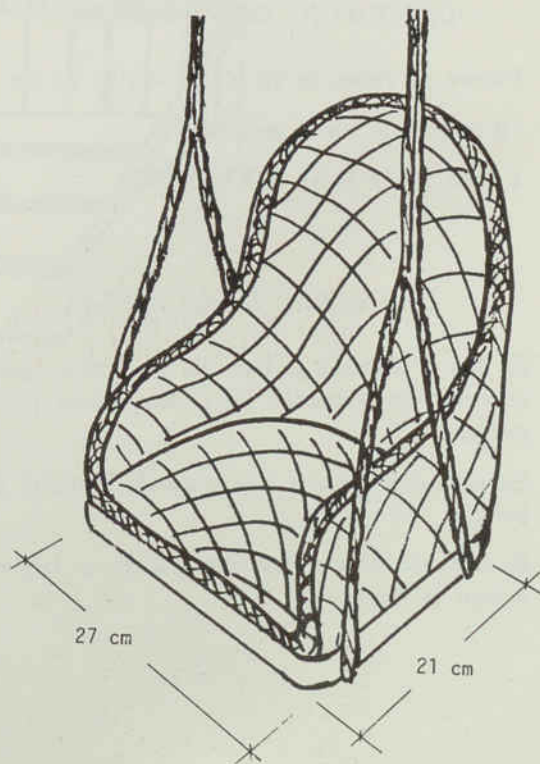
Element resultant:

Cadireta gronxador per als més petits.

Es col·loca a pocs centímetres del terra, per tal que el nen, per si mateix, s'hi pugui asseure i marxar quan ell vulgui.

Es dóna impuls amb els peus per gronxar-se.

Ha d'aprendre a col·locar-se, seure i aguantar-se bé.

2.3.2. Gronxador doble

FITXA

Element a transformar:

Panera de vímet (de Nadal).

PROPOSTA: GRONXADOR, que permet seure dos nens alhora.

DESCRIPCIÓ DEL MATERIAL

- Panera de vímet de $30 \times 50 \times 10$ i 23 cm
- 10 metres de corda gruixuda
- 1 coixí de $45 \times 31 \times 8$ i 13 cm

DESCRIPCIÓ DE LA FEINA

- Es fan 4 forats a la base de la panera, que ens serviran per passar-hi les cordes i així poder-la penjar.
- Es talla una espuma a la mida de l'interior de la panera.
- Es folra de manera que es pugui rentar fàcilment, traient la funda.

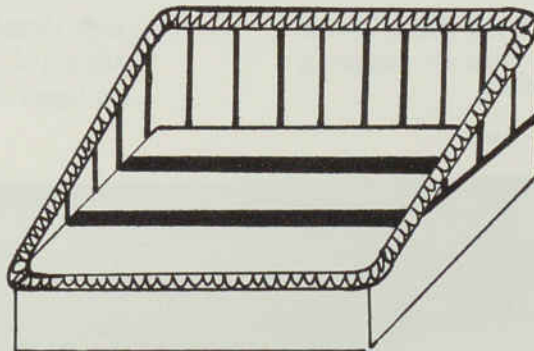

Element resultant:

Gronxador que permet, per les seves mides, que hi seguin dos nens alhora.

Cal situar-lo baix perquè els nens puguin pujar-hi i gronxar-s'hi sols.

Gronxador doble

2.3.3. Tren de calaixos

FITXA

Element a transformar:

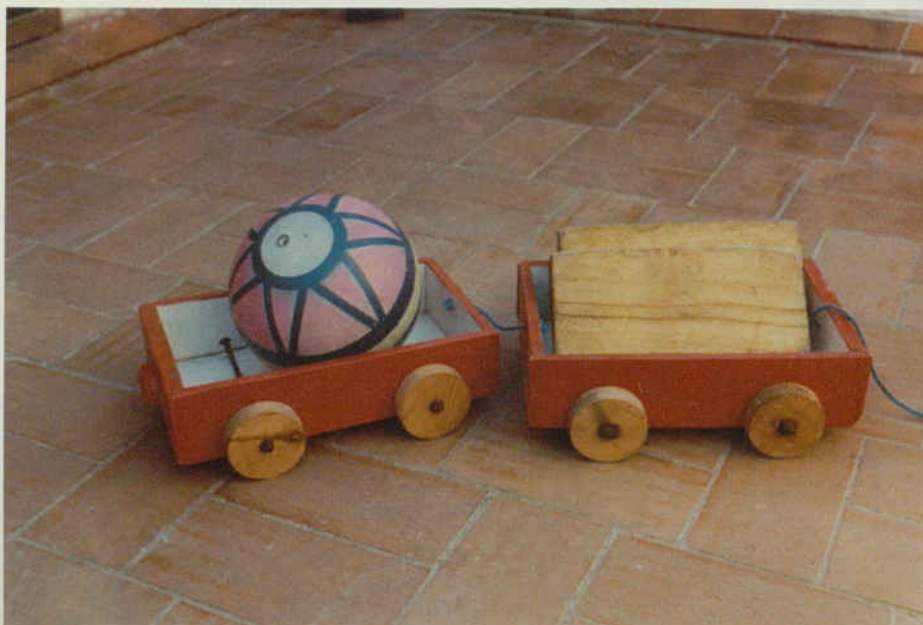
Calaixets de merceria.

PROPOSTA: TREN.

DESCRIPCIÓ DEL MATERIAL

- 2 calaixets en desús trobats
- 4 barres de ferro amb rosca

- 8 rodes
- 8 femelles
- 16 volanderes
- Corda de macramé
- Segelladora i pintura d'esmalt

DESCRIPCIÓ DE LA FEINA

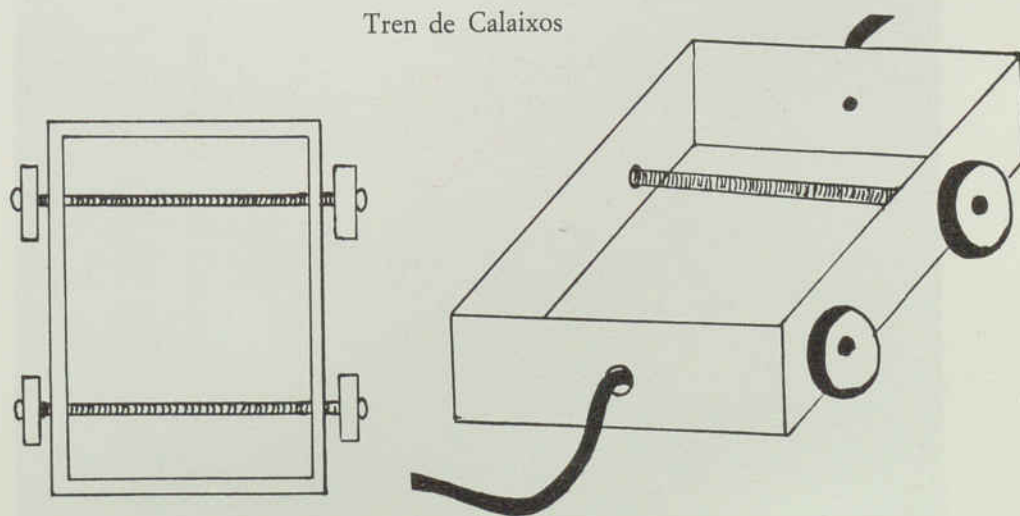
- Polir els calaixos per pintar-los.
- Fer els forats per passar-hi les barres de ferro i les cordes.
- Pintar-los primer amb segelladora, i després amb l'esmalt.
- Amb uns retalls de fusta, tallar les rodes amb una serra circular acoblada al trepant. Polir-les.
- Passar-hi els ferros (barres), la volandera, la roda; es rebla bé i s'hi posa l'altra volandera, la femella, i es torna a reblar, a fi que la femella no tingui joc.

- S'hi posa la corda que servirà per arrossegar el tren.

Element resultant:

Un tren d'arrossegar. Es pot fer amb dos o més elements.

Serveix també per a guardar-hi objectes..
A vegades els nens s'hi asseuen.

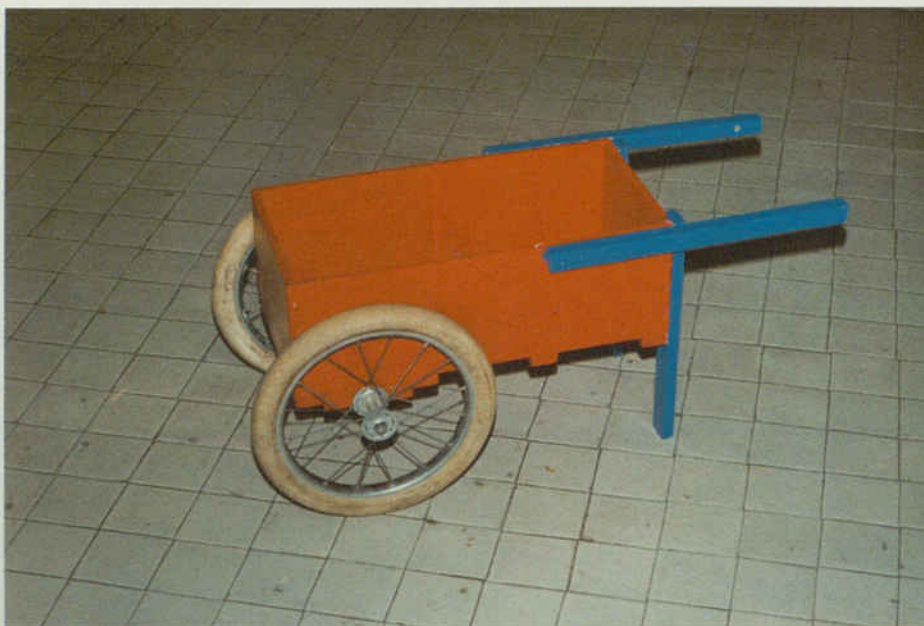
2.3.4. Carretó

FITXA

Element a realitzar i proposta: CARRET.

DESCRIPCIÓ DEL MATERIAL

- 1 caixa de fusta de 49×25 cm i 16 cm de fondària
- 2 llistons de $3 \times 2,5$ cm de 34 cm
- 6 llistons de $3 \times 2,5$ cm de 25 cm
- 2 rodes de bicicleta de 9 cm de radi
- 1 varilla roscada de 8 mm
- Cola, puntes, visos, dues femelles i volanderes
- Segelladora i pintura

DESCRIPCIÓ DE LA FEINA

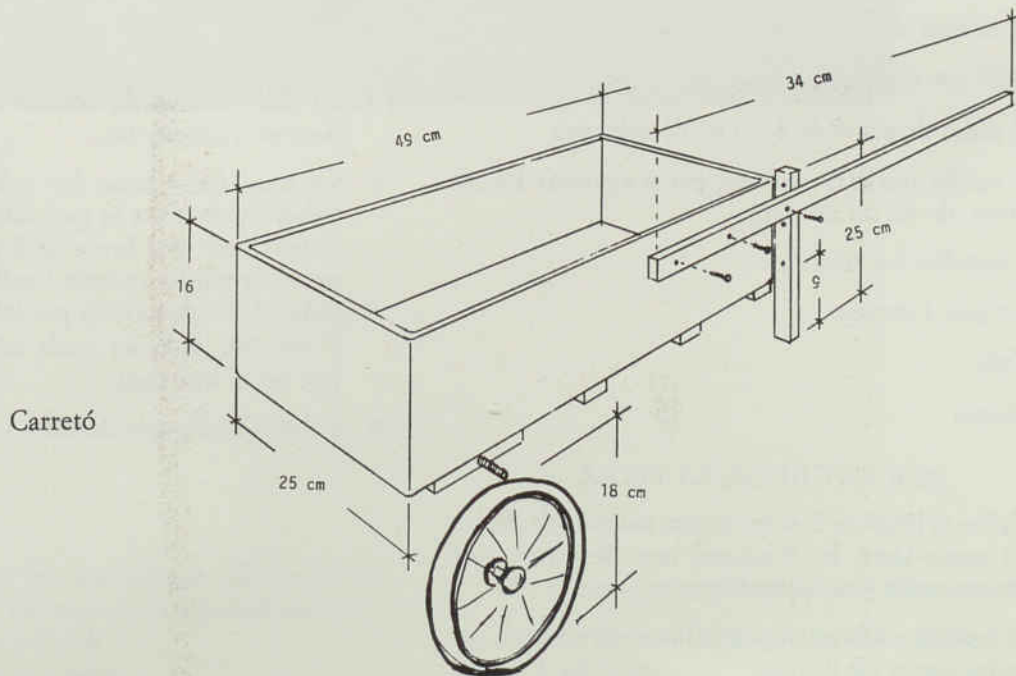
- Primerament, i com que la base de la caixa no és prou resistent, l'hem d'enfortir, clavant-hi quatre llistons per mitjà de cola i puntes.
- Foradarem els laterals de la caixa i hi farem passar la varilla roscada, que té les funcions d'eix; acoblarem les rodes a la varilla, per mitjà de dues volanderes i una femella reblada per a cada una.
- Dos dels llistons de 25 cm, collats amb visos per la part posterior, tindran la funció de potes, i els dos llistons restants, de 34 cm, collats per damunt, a 14 cm de dintre la caixa i 20 cm per fora, faran les funcions de vares.

- Finalment, es dóna una capa de segelladora a tota la fusta i posteriorment es pinta la caixa amb vermell i els llistons amb blau.

Element resultant:

Un carret per a transportar objectes.

Segurament que també servirà per a transportar un nen, ja que sovint s'hi posen dins, i és suficientment fort.

FITXA

Element a transformar:

Calaixos d'armari.

PROPOSTA: CARRET AMBULANT.

DESCRIPCIÓ DEL MATERIAL

- 2 calaixos d'armari de 74 × 44 × 10 cm
- 1 llistó quadrat de 2 m de 45 mm
- 2 llistons de pi massís de 25 cm × 10 mm
- 0,50 cm de barra de faig de 25 mm de diàmetre
- 2 rodes de goma de 12 cm. de diàmetre
- 1 varilla roscada, de ferro, per a aguantar les rodetes, de 48 cm de llarg
- 4 femelles i 4 volanderes
- Cargols i puntes
- Cola
- Vernís

DESCRIPCIÓ DE LA FEINA

- Tallar el llistó de 2 m en quatre seccions de 50 cm els quals faran les funcions, tant de potes, com de suport de tota l'estructura.
- A les bases dels calaixos s'hi fan quatre forats, per poder passar els llistons.

- Posteriorment tallarem 12 llistons, de 25 cm per 1 cm a 44 cm de llarg. Els encolarem i els clavarem amb les puntes a sota els calaixos, i ens serviran per reforçar les bases.
- Un cop arribat en aquest punt, el procés del muntatge és realment fàcil, ja que tan sols es tracta de fer passar els llistons pels forats que hem fet i collar-los per mitjà dels cargols roscats.
- Ara tan sols ens resta col·locar els mànecs i les rodes.
- Per acoblar els mànecs fa falta fer dos forats de 25 mm a la part posterior dels dos llistons del darrera, i encolar-los.
- La tasca per a posar les rodes comença fent dos forats travessers a la part inferior dels llistons del davant, amb una broca de 8 mm; després s'ha de passar la varilla roscada i col·locar cada una de les rodes. Les subjectarem per mitjà de 2 volanderes i 2 femelles, amb les quals reblarem la rosca, perquè no es bellugin.
- Polir-lo amb paper de vidre i envernissar-lo.

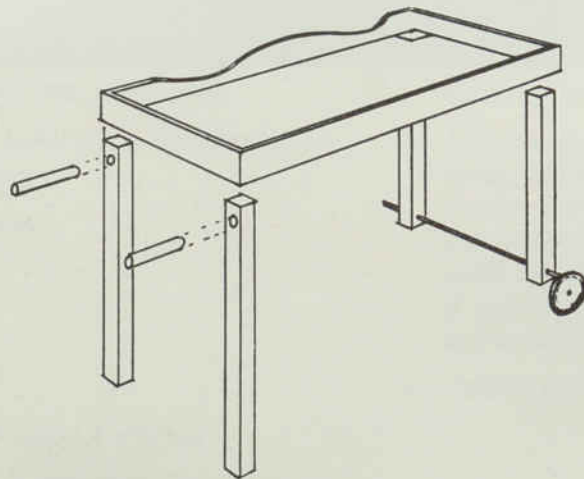
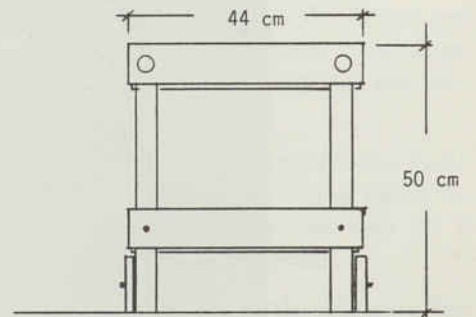
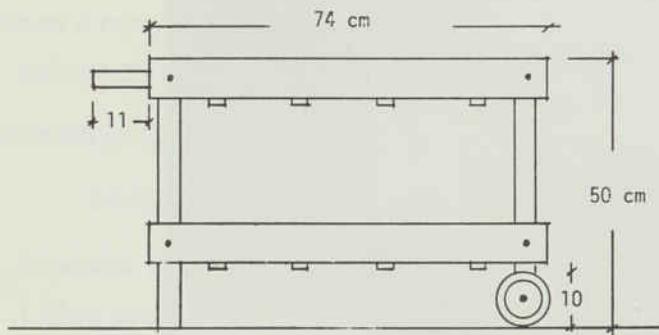
Element resultant:

És un carret que ens servirà per col·locar-hi material quan vulguem fer un treball plàstic o manual, i portar-lo d'una taula a l'altra.

Serveix també de prestatge.

Per a transportar el berenar, els plats, menjar...

Serveix de joc. Parada de vendre, transportar joguines o objectes...

Carret Ambulant

2.4. LES ROBES

Són un material molt interessant per a tenir a l'Escola Bressol, i creiem que la seva utilització està poc difosa.

A part de les qüestions de color i tacte, hi ha totes les possibilitats que ofereix un material emmotllable, agradable i que, sobretot si són trossos grans, permet treballar la visió total de l'espai que envolta l'infant, la visió parcial, amagar-se, cobrir altres elements, grups de nens, amagar-hi objectes, separar espais, tapar la llum, acollir-s'hi en moments íntims, tapar l'adult, cobrir grans elements, etc...

Es poden trobar retalls grossos a baix preu en magatzems —peces tarades, fora de sèrie— o bé en fàbriques de teixits (proves de colors...).

Robes que hem emprat:

- robes teixides
- de punt
- tires de roba
- grans trossos llisos
- grans trossos tubulars.

Forma en què les hem emprades:

- combinacions amb llistons de fusta i robes
- penjant del sostre
- per fer racons a partir d'una estanteria, o utilitzant una cantonada de l'habitació
- com una cortina, però fent-hi forats com a finestres, portes...

Característiques:

- transformable
- manipulable
- ocupa poc espai quan ho guardem
- tot i essent un element gran, pot ser utilitzat pels nens sols
- té grans aportacions sensorials: els colors, els tactes
- és un material netejable

3 JUSTIFICACIÓ DE L'ELEMENT RESULTANT

L'enfocament que el nostre grup ha donat en aquest treball ha suposat un exemple de què pot ésser fer feina semblant al si d'una Escola Bressol:

- recollida d'elements en desús
- aportació d'elements de les nostres cases
- dedicació d'un dissabte al matí, en el pati de l'escola, o bé en un local públic del barri, per a fer els objectes de joc que volem.

De tot això en resulta:

- Convivència entre pares i treballadors
- Discussió pedagògica dels objectes que volem aconseguir.
- Aprenentatge de tots plegats en els diferents camps dels materials i les eines (fusta, pintura, ferreteria...)
- Consciència de la participació directa de tots els interessats en l'evolució de l'escola.

Aspectes que mereixen tenir-se en compte:

- És important no oblidar-se dels criteris fonamentals, pel que fa als objectes que volem obtenir. Cal reforçar bé els elements, ja que l'ús que se'n farà serà de més manipulació directa. Vigilar molt bé que no quedin llocs perillosos.
- Segons l'objecte que volem aconseguir, pot representar una inversió de feina i temps considerable. El resultat no és sempre el que havíem pretès.

Cal remarcar que el fet de partir d'uns elements

existents condiciona la resposta que hi donarem.

Ens ha estat més fàcil crear elements de joc simbòlic que no d'altres famílies més neutres, encara que no hem deixat de banda les diferents activitats dels nens —joc dinàmic, balanceig...—.

Amb tot, però, i malgrat les dificultats que a vegades hem trobat i les autocrítiques que ens hem fet respecte als elements resultants, creiem que és una experiència digna d'ésser viscuda, i que està en la línia de contribuir a la globalitat que significa una EXPERIÈNCIA D'ESCOLA BRESSOL DE BARRI.

APÈNDIX. EINES I MATERIALS QUE CAL PREVEURE

Eines normals:

- martell
- tornavís
- xerrac
- alicates
- filaberquí
- llima
- tenalles
- gats
- ribot
- enformadors
- raspa
- punxó

Eines elèctriques:

- trepant elèctric
- serra de calar
- fil elèctric per a allargar

Materials per a acabats:

- segelladora
- pintures
- cola
- aiguarràs

- pinzells
- vernís

Materials i eines auxiliars:

- paper de vidre
- visos, puntes, espàrrecs, femelles
- broques
- llapis, goma
- cinta mètrica
- escaire i regle
- cordill
- paper
- draps
- diaris vells

BIBLIOGRAFIA

- JUGUETES Y OBJETOS PARA JUGAR, John i Elizabeth Newson, Ed. Ceac. Barcelona.
- EL JOC, EINA PEDAGÒGICA A CATALUNYA, Maria Borja, Col·lecció Nadal, Hogar del Libro.
- EL NIÑO Y SUS JUGUETES, Rejane Sarazanas, Narcea Ediciones.
- EL JUEGO INFANTIL, Jacqueline Goodnow, Ed. Morata, Madrid.
- CÓMO ENSEÑAR A TRAVÉS DEL JUEGO, J. Bandet, M. Abbadie, Ed. Fontanella.
- ENSEÑAR A JUGAR, Conchita Samy y Lis Cortés, Ed. Marsiega.
- EL JOC, SON ORIGEN I SA IMPORTÀNCIA PER A LA VIDA, SEGONS LES DARRERES TEORIES I ESTUDIS DE KARL GROOS. Quaderns d'estudi, any 1, núm. 3, Barcelona 1915.
- JOCS D'INFANTS. Il·lustració per Apa, Barcino, Barcelona 1933.
- ELS JOCS DE SEMPRE. Reforma de la Escuela. Montserrat Antón, Barcelona 1980.
- ANTECEDENTES HISTÓRICOS DEL JUGUETE EN CATALUÑA, EN JUGUETES Y JUEGOS DE ESPAÑA, n.º 76, Barcelona. Des. 1980. Josep Corredor Matheos.
- LA JOGUINA A CATALUNYA. J. Corredor Matheos, Edicions 62, Col. Vida i costums dels catalans.
- EL PAPEL DEL JUEGO EN LA EDUCACIÓN DE LOS NIÑOS, A. P. Usova, Ed. Pueblo y Educación. Habana, Cuba.
- GUARDERÍAS INFANTILES, Davidson, etc... Nova Terra.
- TEORÍA Y PRÁCTICA DE LA EDUCACIÓN PRE-ESCOLAR, Celia C. de Germani, Ed. Universitaria, Buenos Aires.
- LOS MATICES, Lapierre, A. Aucouturier, Ed. Científico Médica.
- MATERNELLE, Beaudoin de Besombe, etc., Ed. Centre Pompidou, París.
- REALIDAD Y JUEGO, Winnicott, Edit. Gedisa.
- ACTIVIDADES EN TALLERES PARA GUARDERÍAS Y PRE-ESCOLAR, Nicole du Saussois, Edit. Cincel.

REVISTAS

Perspectiva Escolar, n.º 6. El Joc.

Quaderns de Pedagogia, n.º 99, marzo 83, Jugar y Jugar.

Simientes: La educación intelectual de los niños en la actividad lúdica, Año 20, n.º 3 mayo-junio 1982.

Acerca del juego de los niños del 3er. año de vida, nov. 3, 1982.

Juguetes para las áreas de juego, n.º 6, 1982.

Juguetes para las áreas exteriores de juego, n.º 5, 1982.

